

II. Drätselkammaren.

Då de förnämsta af Drätselkammaren handlagda ärenden redan under föregående afdelning blifvit anförda, upptagas här endast följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna, i det föregående redan berörda bemyndiganden, dels i stöd af Drätselkammaren jemlikt dess reglemente tillkommande befogenhet att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga odisponerade tomter, försälde Drätselkammaren under året nedan upptagne bostads- och fabriksstomter, å hvilka, sedan för desamma fastställda löseskillingar antingen kontant erlagts eller gäldats genom utfärdande af i tomten in-tecknade eller med borgen försedda skuldförbindelser, salubref af Kammaren å stadens vägnar utfärdades:

Försäljning af tomter.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal m ²	Enhets-	Köpeskillingens belopp
					pris	
					Fr.	Fr.
295	1	Neckens gränd	Doktor Emil Arv. Stenberg . . .	1,172,130	15 —	17,581 95
109	35	Bergmans-	Handl. Axel Parviainen	2,059,125	26 81	54,100 —
161	7	Kronbergs-	Bankdirektör Otto Stenroth . . .	1,459,980	25 —	36,499 50
295	4	Östra chaussén	Doktor Emil Arv. Stenberg . . .	2,189,400	15 —	32,841 —
—	3	Sörnäs strandväg	Byggmästar H. E. Lohman	1,313,340	18 —	23,640 12
—	5	Neckens gränd	Fru Serafina Lindberg	1,109,870	19 —	21,087 53
—	1	Sörnäs strandväg	Ingeniör Gust. Rud. Lindberg . .	1,205,025	22 04	26,600 —
109	31	Bergmans-	Stadskamreraren T. Holmberg och Filosofie kand. J. Soini	1,981,964	20 03	39,700 —
25	4	Konstantins-	Öfverdirektör Alex. Gripenberg .	1,108,987	18 —	19,961 77

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

Utarrenderade lägenheter.

N:o & kartan	Lägenhetens namn	Areal m ²	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång	Grundrentan	Årlig pen- ningaf- gåld Fmk.
37	Berghäll, bostads- tomt N:o 25 vid 3:dje linien	1,373,350	Handelsbiträdet Bernhard Ek ¹⁾	1928 dec. 31	—	261
—	D:o bostadstomt N:o 27 vid 3:dje linien	1,373,350	Jernvägskonduktören O. E. Lund och Byggmäst. K. J. Winqvist ²⁾	1928 „ 31	—	306
—	D:o bostadstomt N:o 29 vid 3:dje linien	1,658,320	Arbetsledaren Matts Sundqvist ³⁾	1927 „ 31	—	373
—	D:o bostadstomt N:o 31 vid 3:dje linien	1,723,780	Byggmästaren J. G. Rosenberg ⁴⁾	1927 „ 31	—	345
—	D:o bostadstomt N:o 33 vid 3:dje linien	1,658,320	Densamme ⁵⁾	1928 „ 31	—	290
—	D:o bostadstomt N:o 19 vid 4:de linien	1,189,190	Arbetarebostads aktiebolaget Wäi- nölä ⁶⁾	1928 „ 31	—	356
—	D:o bostadstomt N:o 21 vid 4:de linien	1,189,190	Densamme ⁶⁾	1928 „ 31	—	327
—	D:o bostadstomt N:o 22 vid 4:de linien	1,382,792	Handlanden F. F. Strömberg ⁷⁾	1928 „ 31	—	473
—	D:o bostadstomt N:o 24 vid 4:de linien	1,382,792	Byggmästaren E. Haavisto ⁸⁾ . . .	1928 „ 31	—	346
101	Blekkholmen, södra	17,280 —	Restauratören C. F. Nyberg ⁹⁾ . . .	1928 „ 31	—	500
111	Flisbolmen	19,940 —	Handlanden F. Sjöblom ¹⁰⁾ . . .	1923 „ 31	—	200
27a	Fogelvik	—	Kanslirådet C. L. Lindeberg ¹¹⁾ . . .	1903 „ 31	—	109
—	Hermanstad, tomt N:o 9 b i 11:te kvartret	—	Aktiebolag för badinrättning i Hermanstad ¹²⁾	1928 „ 31	—	150
54 & 55	Humleberg, villan N:o 16	—	Muraren August Lundell ¹³⁾ . . .	1912 „ 31	—	260
23	Hörneberg, bostads- tomt N:o 4 vid Wilhelmsgatan	804,160	Arbetarebostads aktiebolag. Into ¹⁴⁾	1927 „ 31	—	556
—	D:o bostadstomt N:o 6 vid d:o	833,040	Densamme ¹⁴⁾	1927 „ 31	—	371
—	D:o bostadstomt N:o 8 vid d:o	916,240	Densamme ¹⁴⁾	1927 „ 31	—	411
—	D:o bostadstomt N:o 1 vid Sibyllegatan	970,990	Gårdsegaren A. G. Olin ¹⁵⁾ . . .	1927 „ 31	—	300

¹⁾ Drks prot. den 9 juni § 31. — ²⁾ D:o d:o den 3 feb. § 12. — ³⁾ D:o d:o den 24 mars § 6. — ⁴⁾ D:o d:o den 24 mars § 7. — ⁵⁾ D:o d:o den 18 aug. § 23. — ⁶⁾ D:o d:o den 1 dec. § 26. — ⁷⁾ D:o d:o den 1 dec. § 24. — ⁸⁾ D:o d:o den 1 dec. § 25. — ⁹⁾ D:o d:o den 18 aug. § 27. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 1 dec. § 27. — ¹¹⁾ D:o d:o den 31 mars § 9. — ¹²⁾ D:o d:o den 22 sep. § 37. — ¹³⁾ D:o d:o den 7 jan. § 24. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 7 juli § 26. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 7 juli § 27.

23	Hörneberg, bostadstomt N:o 2 vid Sibyllegatan	1,084,000	Handlanden K. A. Lindström ¹⁾	1928	dec.	31	—	391	—
—	D:o bostadstomt N:o 3 vid d:o	809,225	Typografen A. A. Lindfors ²⁾	1928	„	31	—	121	—
—	D:o bostadstomt N:o 4 vid d:o	1,191,530	Handlanden K. A. Lindström ³⁾	1928	„	31	—	423	—
—	D:o bostadstomt N:o 6 vid d:o	1,185,920	Densamme ³⁾	1928	„	31	—	386	—
—	D:o bostadstomt N:o 8 vid d:o	1,388,000	Brandvaktsenkan Maria Sofia Stam ⁴⁾	1928	„	31	—	173	50
—	D:o bostadstomt N:o 1 vid Söderviksgatan	1,118,900	Fröken A. Löppönen ⁵⁾ . . .	1927	„	31	—	308	—
—	D:o fabriksstomt N:o 2 vid d:o	—	Ingeniören Gustaf Zitting ⁶⁾ .	1901	„	31	—	Arren-	defritt
—	D:o bostadstomt N:ris 3 och 5 vid d:o	—	Fröken A. Löppönen ⁷⁾	1921	„	31	—	300	—
—	D:o fabriksstomt N:ris 4 och 6 vid Sörnäs Strandväg	8,499,600	Finska Elektriska Aktiebolaget ⁸⁾	1928	„	31	—	3,210	—
—	Janssonska odlingsgarna, fabriksstomt N:o 20	7,257,400	Helsingfors Spinneri Aktiebolag ⁹⁾	1928	„	31	—	2,177	22
—	Kottby, villan litt. B 1.	9,730 —	Handlanden M. Blom ¹⁰⁾ . . .	1928	„	31	—	250	—
—	D:o villan litt. B 2	8,470 —	Bokhållaren Gustaf Hall ¹¹⁾	1927	„	31	—	150	—
92	Nätholmen, lilla	2,290 —	Firman Francke et Nordman ¹²⁾	1924	„	31	0,075	184	—
91	D:o stora	4,300 —	Sörnäs Snickeri Aktiebolag ¹²⁾	1924	„	31	0,142	366	—
67	Sandnäs, villan	—	Gårdsegaren K. C. Grönlund ¹³⁾	Tillsvidare			2,285	175	—
22	Södervik, villan litt. A.	—	Fru Elisabet Sergejeff ¹⁴⁾ . . .	1903	dec.	31	—	600	—
—	D:o villan litt B	—	Trävaruhandlanden J. A. Jansson ¹⁵⁾	1903	„	31	—	400	—
—	D:o villan litt. C	—	Trädgårdsmästaren A. Sokoloff ¹⁶⁾	1904	„	31	—	300	—
22	Sörnäs, upplagsplats N:o 4	—	Handlanden Rudolf Hamfeldt ¹⁷⁾	1904	„	31	—	430	—

1) Drks prot. den 18 aug. § 24. — 2) D:o d:o den 23 juni § 20. — 3) D:o d:o den 22 sep. § 27. — 4) D:o d:o den 23 juni § 21. — 5) D:o d:o den 7 juli § 25. — 6) D:o d:o den 24 mars § 9. — 7) D:o d:o den 24 mars § 9. — 8) D:o d:o den 18 aug. § 26. — 9) D:o d:o den 18 aug. § 25. — 10) D:o d:o den 22 sep. § 26. — 11) D:o d:o den 24 mars § 3. — 12) D:o d:o den 26 maj § 22. — 13) D:o d:o den 8 dec. § 3. — 14) D:o d:o den 22 dec. § 4. — 15) D:o d:o den 22 dec. § 3. — 16) D:o d:o den 8 dec. § 5. — 17) D:o d:o den 15 dec. § 13. —

—	Sörnäs, upplagsplats N:o 5	—	Handlanden Rudolf Ham- feldt ¹⁾	1904	dec.	31	—	444	—
206	D:o lägenheten litt. A.	17,600 —	Sörnäs Snickeri Aktiebolag ²⁾	1924	„	31	2,565	605	—
—	D:o lägenheten litt. B.	25,400 —	Firman Francke & Nordman ³⁾	1924	„	31	3,702	302	50
16	Ås, bostadstomt N:o 3 i kvarteret 351	—	Amalia Ulrika Ekholms sterb- hus ⁴⁾	1911	„	31	—	250	—
—	D:o fabriktomt N:o 3 i kvarteret 358	—	Handlanden J. A. Sjöblom ⁵⁾	1928	„	31	—	600	—

Förlängning af
arrenderätt.

På tidigare framhållna skäl (pg. 19) beviljades⁵⁾ förlängd arrenderätt åt Litografen F. O. Lievendals arfvingar för villalotten N:o 4 i Brunnssparkens vestra område för tiden från och med den 1 Juli 1899 till den 30 Juni 1924 mot ett till 297 mark förhöjdt årligt arrendebelopp.

Arrendened-
sättning.

Årsarrendet för Djurgårdsvillan N:o 8, hvilket enligt arrendekontraktet utgör 190 mark per tunnland och härintills uppburits med 247 mark, nedsattes⁶⁾ från och med den 1 Januari till 229 mark 14 penni, med anledning deraf att arealen af sagda villatomt vid verkställd gränsreglering minskats med 0,127 tunnland. Likaledes nedsattes⁷⁾ i anledning af frångången mark med 18 mark 93 penni Handlanden K. V. Snellmans arrende för en odling på villalägenheten Ås.

Plats för ett
brandredskaps-
skjul i Herman-
stad.

På derom af viceordföranden Nummelin gjord framställning beslöt⁸⁾ Drätselkammaren medgifva Frivilliga brandkåren i Hermanstad rättighet att för uppförande af ett nytt redskapsskjul för kåren afgiftsfritt disponera härtill erforderligt område utaf den till staden numera återgångna, af Magistern Leon. Lindelöf förut på arrende innehafda tomten N:o 8 i 2:dra kvarteret af Hermanstad.

Tillfälliga lego-
aftal.

Legoaftal af mera tillfällig natur angående staden tillhöriga mindre, dels för odling dels till upplag m. m. lämpliga platser träffades dessutom af Drätselkammaren på kortare tid uti följande fall.

¹⁾ Drks prot. den 15 dec. § 13. — ²⁾ D:o d:o den 26 dec. § 22. — ³⁾ D:o d:o den 1 dec. § 20. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 dec. § 34. — ⁵⁾ D:o d:o den 18 aug. § 22. — ⁶⁾ D:o d:o den 21 juli § 6. — ⁷⁾ D:o d:o den 24 nov. § 24. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 feb. § 38.

Arrendeplats	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång	Arrende- afgåld Fmk.	Anm.
Aspnäs, plantage	Trädgårdsmäst. A. Sokoloff ¹⁾	1899 dec. 31	70	per år
Berghäll, stenbrott	Stenarbetarene E. Mattsson o. J. Johansson ²⁾	2 mån. upps.	20	" "
Brunnsparken, kägelbanan	Sjökapten K. J. Hjelt ³⁾	1099 maj 1	360	" "
Docksgatan, upplagsplats i qv. 121	Firman Wilcken & C:o ⁴⁾	2 mån. upps.	220	" "
Fabriksparken, upplags- plats	Gårdsegaren B. A. Ölander ⁵⁾	" "	12	" månad
Fjälldal, stenbrott	Stenarbetaren D. Hänninen ⁶⁾	" "	20	" år
D:o d:o	D:o U. G. Stenius ⁷⁾	" "	50	" "
D:o d:o	D:o E. Mäkinen ⁸⁾	" "	12	" "
Gräsviken, upplagsplats vid	Firman Chr. Jacobsen & sö- ner ⁹⁾	3 mån. upps.	175	" "
D:o d:o	Aktiebolaget Gräsvikens Ka- kelfabrik ¹⁰⁾	6 mån. upps.	1,300	" "
Hafsgatan, d:o	Byggmästaren S. Reipsar ¹¹⁾	2 mån. upps.	332	" "
Hafshammen, d:o	Filosofiekand. J. A. Elomaa ¹²⁾	6 mån. upps.	350	" "
D:o d:o	Ingenjören Hj. Londén ¹³⁾	3 mån. upps.	240	" "
Hafstorget, 2ne upplags- platser å	Handlanden E. Almqvist ¹⁴⁾	6 mån. upps.	530	" "
Henriksplanad., annons- kiosk	Agenten I. Juslin ¹⁵⁾	— —	50	" "
Hermanstad, tomt 2 qv. 19	Villaägaren Matts Santala ¹⁶⁾	Tillsvidare	20	" "
Hörneberg, upplagsplats	Gårdsegaren A. E. Olin ¹⁷⁾	2 mån. upps.	10	" månad
Janssonska odl., en del af	Arrendatorn B. E. Andersson ¹⁸⁾	4 mån. upps.	1,000	" år
Jernvägstorget, annonspe- lare	Agenten I. Juslin ¹⁵⁾	— —	20	" "
Junkarskolans plantage	Handl. Georg Barkoff ¹⁹⁾	Tillsvidare	75	" "
D:o upplagsplats	Byggmästaren S. Reipsar ²⁰⁾	2 mån. upps.	180	" "
Kampmalmen, d:o	Fru Sergejeff ²¹⁾	" "	300	" "
Kovins villa, d:o vid	Muraren Wallenius ²²⁾	För 3 mån.	10	" månad
Lokomotivstallsplatsen	Stenhuggaren K. W. Berg- man ²³⁾	2 mån. upps.	20	" år
Majstad, tomt 4 qv. 3	Skomakaren C. J. Nordberg ²⁴⁾	Tillsvidare	25	" "

¹⁾ Drks prot. den 28 juli § 16. — ²⁾ D:o d:o den 24 febr. § 22. — ³⁾ D:o d:o den 21 april § 46. — ⁴⁾ D:o d:o den 3 mars § 12. — ⁵⁾ D:o d:o den 3 febr. § 24. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 jan. § 30. — ⁷⁾ D:o d:o den 1 sept. § 4. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 nov. § 3. — ⁹⁾ D:o d:o den 28 juli § 9. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 25 sept. § 4. — ¹¹⁾ D:o d:o den 11 aug. § 2. — ¹²⁾ D:o d:o den 14 juli § 4. — ¹³⁾ D:o d:o den 28 april § 47. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 14 april § 4. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 24 mars § 33. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 20 maj § 35. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 4 aug. § 18. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 12 maj § 13. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 2 juni § 3. — ²⁰⁾ D:o d:o den 3 aug. § 2. — ²¹⁾ D:o d:o den 24 nov. § 25. — ²²⁾ D:o d:o den 14 juli § 2. — ²³⁾ D:o d:o den 30 juni § 17. — ²⁴⁾ D:o d:o den 18 aug. § 36.

Majstad, tomt 9 qv. 2	Byggmästaren A. von Bell ¹⁾	6 mån. upps.	25	per år
Mejlans, karaktärsbyggnaden å	Borgmästaren E. Öhman ²⁾	— —	500	„ sommar
Munkholmsgatan, del af	Aktiebolaget Sandvikens Skeppsdocka ³⁾	Tillsvidare	114	„ år
Petersgatan, stenbrott vid	Stenhuggaren A. W. Kalenius ⁴⁾	2 mån. upps.	20	„ „
Quarteret 182, upplagsplats	Vicchärads. A. Th. Möller ⁵⁾	6 mån. upps.	900	„ „
D:o 183, d:o	Sandvikens Aktiebolag ⁶⁾	„ „	800	„ „
D:o 183, d:o	Kamrer H. Helner ⁷⁾	„ „	130	„ „
Sandnäs, upplagsplats	Direktören K. A. Brander ⁸⁾	„ „	981	„ „
D:o ett område	Kollegiirådet A. P. Lindfors ⁹⁾	„ „	150	„ „
Skatudden, upplagsplats	Firman Chr. Jacobsen & söner ¹⁰⁾	3 mån. upps.	100	„ „
D:o d:o	Byggmästarene Ahde och Eskola ¹¹⁾	2 mån. upps.	5	„ månad
D:o d:o	Kontoristen J. Svensson ¹²⁾	6 mån. upps.	334	„ år
D:o d:o	Kommerserådet Victor Ek ¹³⁾	„ „	450	„ „
D:o d:o	Körsnären A. Lundqvist ¹⁴⁾	„ „	375	„ „
D:o d:o	Agenten Svensson ¹⁵⁾	„ „	150	„ „
Surutoin, stenhrott	Stenarb. J. L. Makkonen ¹⁶⁾	„ „	6	„ månad
Svalboet	Fru Elisabeth Sergejeff ¹⁷⁾	1899 juni 15	50	i ett för allt
Trekanten, annonspelare	Agenten I. Juslin ¹⁸⁾	Tillsvidare	20	per år
Wallgård, ett område	Snickaren K. A. Åström ¹⁹⁾	2 mån. upps.	40	„ „
D:o stenbrott	Stenhuggaren J. Wegelius ²⁰⁾	„ „	24	„ „
Årholmogatan, upplagsplats vid	Byggmästaren P. Halonen ²¹⁾	„ „	30	„ „

Vedgård invid
Fabriksparken.

Arrendefritt beviljade ²²⁾ Drätselkammaren åt *Föreningen för Helsingfors Arbetshem och Nattherberge* på derom af föreningens bestyrelse gjord framställning rätt att under ytterligare ett års tid, räknadt från den 1 Juni, uppå derför tidigare bestämda vilkor ²³⁾ disponera den åt föreningen till vedgård upplåtna platsen invid Fabriksparken.

Beviljande af
platser för salu-
stånd, vagnar
och bord.

Under året beviljade ²⁴⁾ Drätselkammaren 4 särskilda sökande mot en årlig afgift af 10 mark rätt att tillsvidare å stadens odisponerade

1) Drks prot. den 3 nov. § 34. — 2) D:o d:o den 20 jan. § 16. — 3) D:o d:o den 5 maj § 36. — 4) D:o d:o den 10 nov. § 15. — 5) D:o d:o den 26 juli § 16. — 6) D:o d:o den 3 mars § 20. — 7) D:o d:o den 7 juli § 41. — 8) D:o d:o den 5 maj § 29. — 9) D:o d:o den 13 jan. § 9. — 10) D:o d:o den 28 juli § 9. — 11) D:o d:o den 25 aug. § 1. — 12) D:o d:o den 4 aug. § 30. — 13) D:o d:o den 20 okt. § 26. — 14) D:o d:o den 20 okt. § 21. — 15) D:o d:o den 3 nov. § 29. — 16) D:o d:o den 20 maj § 5. — 17) D:o d:o den 22 dec. § 4. — 18) D:o d:o den 24 nov. § 33. — 19) D:o d:o den 28 april § 10. — 20) D:o d:o den 25 aug. § 20. — 21) D:o d:o den 3 mars § 31. — 22) D:o d:o den 26 maj § 13. — 23) 1893 års berättelse pg. 114. — 24) Drks prot. den 16 mars § 3, den 26 maj § 4, den 14 juli § 1 och den 8 sept. § 2.

marker uppställa mindre skjul för försäljning af kaffe, läskdrycker, bröd, frukt, karameller m. m. Sex andra medellösa personer tillätos¹⁾ dessutom att afgiftsfritt å enahanda marker uppställa dylika stånd, vagnar och bord för försäljning af nyssnämnda varor.

På derom af Vattenfabrikanten J. W. Salenius gjord anhållan beviljade²⁾ Drätselkammaren honom rättighet att jemväl under ifrågavarande år, likasom under de närmast föregående, hålla vagnar för försäljning af läskdrycker å Vestra kajen vid hvardera ändan af Saluhallen, vid Sandvikshamnen och i Kaisaniemi park vid den från Unionsgatan till parken ledande ingången.

På framställning af den utaf Finska Ångfartygs Aktiebolaget anställda Stewarden F. G. Hedberg biföll³⁾ Drätselkammaren för sin del till att i Södra hamnen vid norra ändan af täckta varuskjulet anordnades en servering af svagdricka för de vid lastnings- och lossningsarbeten anstälde arbetarene, under vilkor att sökanden hade noggrann tillsyn deröfver, att tillbörlig snygghet och ordning vid serveringen iakttages.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnande af stadens mulbetesmark⁴⁾ uppläts af Drätselkammaren mot en ersättning af inalles 170 mark samt rättigheten att afberga gräsväxten⁵⁾ å särskilda odisponerade områden äfvensom vassan⁶⁾ ikring stadens holmar för sammanlagdt 18 mark.

Den väsentliga minskningen i inkomst för afbergning af gräsväxten under redogörelseåret mot föregående år beror derpå, att Drätselkammaren på Brandmästarens derom gjorda framställning icke på auktion utbjöd afbergandet af gräsväxten å ängslotterna i Djurgården, utan öfverlemnade⁷⁾ det åt stadens brandverk, som hade behof af grönfoder för brandverkets hästar.

Till följd af gjorda ansökningar och förestäld utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelse, genom hvilka nedannämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätten till följande utom den egentliga staden belägna lägenheter:

Utelegning af mulbetesmark och rätt till afbergning af gräsväxt och vassa.

Öfverlåtelse af arrenderätt.

¹⁾ Drks prot. den 28 april §§ 2 & 13, den 5 maj §§ 2 & 8, den 16 juni § 2 och den 18 aug. § 10. — ²⁾ D:o d:o den 24 febr. § 1. — ³⁾ D:o d:o den 5 maj § 9. — ⁴⁾ D:o d:o den 10 febr. § 7, den 7 april § 19 och den 9 juni § 7. — ⁵⁾ D:o d:o den 29 sept. § 11. — ⁶⁾ D:o d:o den 23 juni § 3 och den 7 juli § 19. — ⁷⁾ D:o d:o den 9 juni § 40.

N:o	Lägenhetens namn	Den nye innehafvaren
37	<i>Berghäll:</i>	
	Andra linien tomt N:o 1	Enkefru Ida Cajanden ¹⁾
	” ” ” N:o 19	Fröknarne R. W. och E. S. Blom ²⁾
	Tredje ” ” N:o 3	Enkefru Ida Cajander ³⁾
	” ” ” N:o 21	Gårdsegaren G. Gustafsson ⁴⁾
	” ” ” N:o 30	Boktryckerifaktorn J. Pelkkonen ⁵⁾
	Fjerde ” ” N:o 6	Veterinären Oskar Lindström ⁶⁾
	” ” ” N:o 12	Formannen Karl Toivonen ⁷⁾
	” ” ” N:o 20	Villaegaren Hj. Tuiskunen ⁸⁾
79	<i>Brunnsparcken vestra:</i>	
	villan N:o 4	Litografen G. o. Kontoristen E. J. Liovendahl ⁹⁾
	” N:o 5	Fru Engenie Grünberg ¹⁰⁾
—	<i>Brunnsparcken östra:</i>	
	villan N:o 22	Enkeassessorskan E. Boman ¹¹⁾
—	<i>Djurgården, villan N:o 5 . . . . .</i>	Generalmajoren R. Nyberg ¹²⁾
	” ” N:o 8	Filosofidoktorn W. Vasenius ¹³⁾
26	<i>Ecko, bostadsvilla . . . . .</i>	Godsegaren J. Kavaleff ¹⁴⁾
27	<i>Fågelvik d:o . . . . .</i>	Fru Adolfin Gustafsson ¹⁵⁾
89	<i>Hanaholmen . . . . .</i>	Handlanden Alex. Pelander ¹⁶⁾
—	<i>Hermanstad:</i>	
	Tomt N:o 1 i 2:dra kvarteret	Handl. Karl A. Aaltonen ¹⁷⁾
	” N:ris 6 & 7 ” ”	Torghandlaren Jonas Weckström ¹⁸⁾
	” N:o 3 i 3:dje ” ”	Ärrendatorsenkan Maria Sundbäck ¹⁹⁾
	” N:o 4 ” ” ” ”	Timmermannen J. G. Skjöld ²⁰⁾
	” N:o 8 ” ” ” ”	Villaegaren Kr. Korman ²¹⁾
	” N:o 4 ” 8:de ” ”	Föreningen för uppförande af „Folkets hem“ ²²⁾
	” N:o 8 ” 11:te ” ”	Timmermannen V. Andersson ²³⁾
	” N:o 13 ” ” ” ”	Plåtslagaren K. H. Somén ²⁴⁾
	” N:o 2 ” 15:de ” ”	Byggmästaren A. Wiklund ²⁵⁾
	” N:o 2 ” 16:de ” ”	Arbetsledaren O. W. Rantanen ²⁶⁾
54 & 55	<i>Humleberg:</i>	
	Villan N:o 3	Fru Maria Hagelin ²⁷⁾
	” N:o 5	Helsingfors Hattmanufaktur aktiebolag ²⁸⁾
	” N:o 15	Korfmakaren Julius Neuman ²⁹⁾
	” N:o 23	Restauratören J. Wolontis ³⁰⁾

¹⁾ Drks prot. den 8 dec. § 26. — ²⁾ D:o d:o den 21 april § 29. — ³⁾ D:o d:o den 10 nov. § 3. — ⁴⁾ D:o d:o den 10 nov. § 33. — ⁵⁾ D:o d:o den 7 jan. § 1. — ⁶⁾ D:o d:o den 20 jan. § 23. — ⁷⁾ D:o d:o den 20 jan. § 19. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 febr. § 15. — ⁹⁾ D:o d:o den 15 dec. § 28. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 13 jan. § 15. — ¹¹⁾ D:o d:o den 24 mars § 4. — ¹²⁾ D:o d:o den 3 febr. § 16. — ¹³⁾ D:o d:o den 8 juni § 34. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 12 maj § 12. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 31 mars § 9. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 13 jan. § 2. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 20 jan. § 14. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 17 febr. § 26. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 20 maj § 10. — ²⁰⁾ D:o d:o den 24 febr. § 24. — ²¹⁾ D:o n:o den 8 sept. § 3. — ²²⁾ D:o d:o den 5 maj § 37. — ²³⁾ D:o d:o den 20 maj § 11. — ²⁴⁾ D:o d:o den 7 april § 35. — ²⁵⁾ D:o d:o den 10 nov. § 17. — ²⁶⁾ D:o d:o den 8 dec. § 21. — ²⁷⁾ D:o d:o den 9 juni § 2. — ²⁸⁾ D:o d:o den 27 okt. § 2. — ²⁹⁾ D:o d:o den 20 jan. § 1. — ³⁰⁾ D:o d:o den 24 nov. § 1.

23	<i>Hörneberg</i> , lotten litt. A.	Helsingfors stad ¹⁾
43	<i>Malm</i> , villaområdet c.	Handlanden A. Lind ²⁾
—	” område å	Underbrandmästaren F. Sjöblom ³⁾
—	<i>Majstad</i> :	
—	Tomt N:ris 3 & 4 i 1:sta kvarteret	Helsingfors stad ⁴⁾
—	” N:o 3 i 3:dje ”	Skomakaren C. J. Nordberg ⁵⁾
—	” N:o 6 i 12:te ”	Snickaren J. F. Stor ⁶⁾
—	” N:o 4 i Strandkvarteret . . .	Enkefru Maria Gustafsson ⁷⁾
—	<i>Mejlans</i> , villan N:o 6	Handlande Th. Stude ⁸⁾
117	<i>Rönnskär</i> , <i>vestra</i> , lott N:o 1 . . .	Kollegiassessorn A. Illberg ⁹⁾
129	<i>Sandudd</i> , fabriksomt N:o 2 . . .	Handlanden G. Nordgren ¹⁰⁾
22	<i>Sörnäs</i> , upplagsplatserna N:ris 4 & 5	Handlanden Rudolf Hamfeldt ¹¹⁾
—	<i>Sörnäs strandväg</i> , tomt N:o 5 vid	Helsingfors stad ¹²⁾
—	<i>Tullängen</i>	Inspektoren V. Lindström ¹³⁾
15	<i>Wallgård</i> , tomt N:o 1	Handl. enkan H. Galovatschoff ¹⁴⁾
—	” N:o 5	Gaslysnings Aktiebolaget ¹⁵⁾
—	<i>Ås</i> , tomt N:o 16	Rusthållaren Sven Gust. Allén ¹⁶⁾

På grund af Stadsfullmäktiges beslut ¹⁷⁾ af den 22 April 1897 afslutade ¹⁸⁾ Drätselkammaren nya arrendekontrakt angående följande bostadstomter i förstäderna Hermanstad och Majstad, nämligen: N:o 6 i 1:sta kvarteret af Hermanstad och N:o 5 i 1:sta samt N:ris 3, 8 och 9 i 3:dje kvarteret af Majstad.

Afslutande af nytt kontrakt med arrendatorerne i Hermanstad och Majstad.

Med föranledande af särskilda arrendatorers ansökningar om erhållande af den för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark enligt lag erforderliga rättigheten att utan stadens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 April och 3 September 1882 Kammaren gifna bemyndigande att afgöra sådana ärenden, dylik friare dispositionsrätt för följande utom staden belägna arrendelägenheter:

Beviljande af friare dispositionsrätt.

¹⁾ Drks prot. den 24 mars § 9. — ²⁾ D:o d:o den 12 maj § 13. — ³⁾ D:o d:o den 20 jan. § 6. — ⁴⁾ D:o d:o den 20 jan. § 39. — ⁵⁾ D:o d:o den 18 aug. § 35. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 juli § 7. — ⁷⁾ D:o d:o den 27 jan. § 39. — ⁸⁾ D:o d:o den 1 sept. § 3. — ⁹⁾ D:o d:o den 27 okt. § 16. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 15 sept. § 16. — ¹¹⁾ D:o d:o den 3 febr. § 11 och 3 mars § 15. — ¹²⁾ D:o d:o den 21 april § 7. — ¹³⁾ D:o d:o den 28 juli § 8. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 28 april § 36. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 20 okt. § 12. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 14 april § 3. — ¹⁷⁾ Se 1897 års berättelse pg. 22. — ¹⁸⁾ Drks prot. den 27 jan. § 40 och febr § 4.

Berghäll, tomten N:o 33 vid 2:dra linjen ¹⁾).

” ” ” 25 ” 3:dje ” ²⁾).

” ” ” 27 ” 3:dje ” ³⁾).

” ” ” 29 ” 3:dje ” ⁴⁾).

” ” ” 32 ” 3:dje ” ⁵⁾).

” ” ” 33 ” 3:dje ” ⁶⁾).

” ” ” 34 ” 3:dje ” ⁷⁾).

” ” ” 6 ” 4:de ” ⁸⁾).

Humleberg, villan N:o 15 ⁹⁾,

” ” ” 16 ¹⁰⁾).

Kottby, lotten litt. B 2 ¹¹⁾).

Rönnskär, vestra, lotten N:o 1 ¹²⁾).

Skifferholmen ¹³⁾).

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeavgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öfligt sätt vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterna först in-tecknade staden till säkerhet för arrendeavgifternas utgörande.

Uthyrning af
Narinkbodas
och diskas.

Såvidt innehafvarene af mångleribodas och diskas å Narinken ordentligt erlagt sina hyresavgifter, fingo ¹⁴⁾ bodas och diskas mot tidigare bestämd lega af förre innehafvarene bibehållas.

Uthyrning af
stadens simhus.

Stadens simhus vid Brobergskajen, Aspnäs strand, i Gräsviken och Humleviken samt vid Munkholmssundet upplätos ¹⁵⁾ af Drätselkammaren för sommaren 1898 mot resp. 400, 300, 295, 33 och 58 marks ersättning till stadskassan åt enkan G. Wasström, hustru S. Henell, hustru A. Arlin, handlanden A. Nordström och jungfru S. Lukander, med skyldighet för entreprenörerne att emot bestämd avgift af högst 5 penni i gången för enhvar simmare hålla simhusen tillgängliga för allmänheten samt att elever vid stadens folkskolor finge gratis under en timme på förmiddagen och en timme på eftermiddagen begagna simhusen; och ålåg det entreprenörerne tillse att ordning, skick och renlighet blefve iakttaga i simhusen.

¹⁾ Drks prot. den 26 maj § 7. — ²⁾ D:o d:o den 29 dec. § 2. — ³⁾ D:o d:o den 20 okt. § 1. — ⁴⁾ D:o d:o den 9 juni § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 26 maj § 6. — ⁶⁾ D:o d:o den 8 dec. § 3. — ⁷⁾ D:o d:o den 23 juni § 2. — ⁸⁾ D:o d:o den 20 jan. § 29. — ⁹⁾ D:o d:o den 25 aug. § 2. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 26 maj § 5. — ¹¹⁾ D:o d:o den 28 april § 11. — ¹²⁾ D:o d:o den 1 dec. § 3. — ¹³⁾ D:o d:o den 4 aug. § 2. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 3 mars § 2. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 2 juni § 2 och den 30 juni § 4.

På grund af innehafvarenes af butikerna i stadens saluhall, med afseende derå att gällande hyresaftal skulle med April månad utgå, derom gjorda anhållan beslöt ¹⁾ Drätselkammaren, att utan auktions anställande upplåta de af dem då innehafda salustånden för ytterligare 3 år, räknadt från den 1 Maj, emot de nuvarande hyresbeloppen och äfven för öfrigt på enahanda vilkor som härintills; och uppgjordes i sådant afseende nya hyreskonstakt.

Utarrangering af butikerna i stadens saluhall.

På derom gjord anhållan af matvaruhandlerskan Ch. Brunström och efter å platsen anställd syn, upplät ²⁾ Drätselkammaren å norra strandområdet af Sandvikskajen en 2,5×3,0 meter stor plats för en flyttbar kiosk för försäljning af mjölk, smör m. m. att af sökanden afgiftsfritt disponeras, med skyldighet att, om platsen blefve för annat ändamål behöflig, efter skedd uppsägning omedelbart undanskaffa kiosken.

Kiosk för försäljning af mjölk, smör m. m. vid Sandvikshamnen.

På Aktiebolaget Sandvikens Skeppsdockas derom gjorda ansökan beviljade ³⁾ Drätselkammaren bolaget rättighet att i enlighet med en inlemnad ritning inrätta samt tillsvidare och intill dess derom kunde annorlunda förordnas bibehålla ett vagnsvändbord invid gränsen af Skeppsdockans område i ändan af det stumma hamnbanespåret å Sandvikskajen, under förutsättning att jemväl Jernvägsstyrelsens tillstånd dertill utverkades.

Vagnsvändbord å Sandvikskajen.

På Nykterhetsföreningen „Rauhas“ derom gjorda anhållan biföll ⁴⁾ Drätselkammaren att den mindre boningsbyggnaden i Hesperia park på enahanda vilkor, som i sådant afseende tidigare varit gällande ⁵⁾, finge kostnadsfritt af föreningen ytterligare under ett års tid efter redogörelse-årets utgång disponeras för enahanda ändamål som härintills eller till föreningens samlingslokal.

Disposition af den mindre byggnaden i Hesperia park.

På anhållan af Auktionskammarnotarien Per Emil Hallblom, som af Magistraten utverkat sig tillstånd till idkande af auktionsförrättareyrke i staden, upplät ⁶⁾ Drätselkammaren åt honom den förra auktionskammarlokalen att för antydt ändamål disponeras under år 1899 emot en hyra af 1,800 mark och med skyldighet för Hallblom att sjelf bekosta lokalens uppvärmning och nödiga remonter, afstå ett rum af lokalen till lagerrum för seqvesteradt gods samt för framtiden öfvertaga och verkställa samtliga i staden förekommande exekutiva auktioner.

Uthyrning af auktionskammarlokalen.

¹⁾ Drks prot. den 27 jan. § 12 och den 3 febr. §§ 7 & 8. — ²⁾ D:o d:o den 26 maj § 3. — ³⁾ D:o d:o den 14 juli § 25. — ⁴⁾ D:o d:o den 20 okt. § 4. — ⁵⁾ Se 1897 års berättelse pg. 126. — ⁶⁾ Drks prot. den 29 dec. § 5.

Byggnadsföretag i Hermanstad.

I anledning af Viceordföranden Nummelins anmälan derom, att nybyggnadsföretag delvis uti större omfattning påbörjats i förstaden Hermanstad, utan att ritningar för nybyggnaderna blifvit uppgjorda och, på sätt uti 14:de § utaf den för Helsing socken fastställda Hälsovårdsordningen stadgades, till kommunalnämnden för granskning och godkännande inlemnats, beslöt¹⁾ Drätselkammaren att uti protokollsutdrag till Ordningssmannen i Hermanstad anhålla att ifrågakarande öfverträdelser af hälsovårdsordningen måtte lagligen beifras och förbud för nybyggnadernas fullbordande och upplåtande till begagnande utverkas, intill dess tillstånd till nybyggnadsföretagen ansökts och erhållits.

Uppställning af stolpar för elektrisk belysning.

På derom af Elektriska Belysnings Aktiebolaget härstädes vid Kammarens sammanträden gjord anhållan hade Drätselkammaren funnit godt för sin del bifalla²⁾ till uppställande i enlighet med Byggnadskontorets närmare anvisning af: 4 st. ledningsstolpar å Fabiansgatan, 8 st. å Skatudden, 5 st. å Gräsviksgatan, 10 st. i Djurgården, 7 st. å Fredriks- och Georgsgatorna, 5 st. å Lappviksgatan och 1 st. å Alexandersgatan.

Isundersökningar i hafvet utanför Helsingfors.

På Hamnkontorets föranstaltande verkställdes under vintern 1898 trenne expeditioner för undersökande af isförhållandena i hafvet utanför Helsingfors, nämligen de första den 16 Februari till Gråhara och derförbi; den andra den 15 Mars äfvenledes till Gråhara och två sjömil nära Årans grund, och den tredje den 18—21 Mars till Porkkala; och meddelades⁴⁾ Drätselkammaren af Hamnkontoret resultaten af dessa undersökningar.

Allmänna arbeten.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här den af Byggnadskontoret afgifna berättelsen om dess verksamhet, hvilken är af följande lydelse:

Byggnadskontorets personal.

„Byggnadskontorets personal har varit densamma som under föregående år.

Extra ingenjörer och ritarebiträden.

Under större delen af året voro såsom biträden vid särskilda utarbeten samt för utförande af jordundersökningar och afvägningar äfvensom uppgörande af ritningar och kostnadsförslag vid Kontoret anställda 2 extra ingenjörer och 2 ritare.

Material och handlangaredagsverken vid mätningar.

Anslaget för material och handlangaredagsvärken vid mätningar, stort 5,000 Fmk, öfverskreds med Fmk 2,076: 39, beroende af att omfat-

¹⁾ Drks prot. den 20 maj § 37. — ²⁾ D:o d:o den 23 juni § 15, den 11 aug. §§ 16 & 17, den 8 sept. § 24 och den 24 nov. § 33. — ³⁾ Drks prot. den 31 mars § 23.

tande mätning- och nivelleringsarbeten utförts i och för tillernade stadsplans utvidgningar,

Anslaget för expenser har öfverskridits med Fmk 845: 18.

Expenser.

Totalkostnaden för reparationer af stadens hus uppgick till Fmk 37,200: 70. Den brist af Fmk 4,200: 70, som å anslaget uppstod, förändrades af att remonterna å rådhuset, rådhusannexet och Maria sjukhuset måste utföras i större omfattning, än vid kostnadsförslagens uppgörande förutsetts.

Byggnader och lägenheter.

Af anslaget för *Yttre och inre målning af saluhallen* öfverfördes Fmk 4,800 till år 1899, enär endast den yttre målningen under året kunde värkställas.

Yttre målning af f. d. ekonomiebyggnaden å Maria sjukhus utfördes för en kostnad af Fmk 1,204: — anslaget utgjorde Fmk 1,300: —.

Anslaget för *nytt plåttak å desinfektionsbyggnaden* Fmk 1,200: — gaf en behållning af Fmk 246: 27.

Å anslaget för *omläggning af golvet i täkta varuskjulet å Magasinskajen* Fmk 5,700: — uppnåddes en behållning af Fmk 1,664: 65, hufvudsakligast därför att arbetet icke behöfde utföras i den omfattning, som vid förslagets uppgörande beräknats.

Anslaget för *Ny stormvarningssignal å Observatoriibärgen* öfverfördes till år 1899, på grund af att frågan om, huruvida densamma skulle bibehållas å Observatoriibärgen eller ej, icke under året blifvit afgjord.

Folkskolehuset vid Nikolaigatan samt tillbyggnaden till Ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus utfördes på entreprenad under öfverinseende af särskilda af Drätselkammaren tillsatta byggnadsnämnder.

Brunnhusets nybyggnad utfördes för en totalkostnad af Fmk 130,240: 39. Anslaget belöpte sig till Fmk 131,800: —.

Med uppförandet af *Obduktionspaviljongen å Alkärr* påbegyntes så sent, att arbetet icke kunde slutföras under året, hvarför anslaget Fmk 17,309: 61 öfverbalanserades till år 1899.

Å anslaget för *Simhus i Gräsviken*, hvilka uppfördes för en kostnad af Fmk 5,176: 20, erhöles en behållning af Fmk 2,823: 80, beroende af att vid utförandet ett enklare grundningssätt än det projekterade kunde komma till användning.

För *Pissoir å Fredrikstorget* hade anslagits Fmk 1,000: — häraf användes dock endast Fmk 313: 29, emedan någon ny pissoir ej behöfde anskaffas, utan den tidigare å Järnvägstorget förefintliga hitflyttades.

Kostnaden för den å Järnvägstorget anlagda nya större pissoiren uppgick till Fmk 2,415: 31.

Mjölnebstaden i Gammelstaden utfördes genom Vattenledningskontorets försorg för en kostnad af Fmk 2,554: 92.

Nya simhus af samma typ, som de i Gräsviken anlagda, uppfördes jämväl i Humleviken, för en totalkostnad af Fmk 4,513: 17.

Gator och allmänna platser.

Omläggningen af stadens andel af Unions- och Trädgårdsgatorna utfördes för en kostnad af Fmk 1,437: 32, samt

Omläggningen af planklocket å Långa bron för Fmk 4,063: 14. Å anslaget för det sistnämnda arbetet uppstod ett jämförelsevis stort öfverskott af Fmk 1,916: 86, beroende på att gångbanorna icke helt och hållet behöfde omläggas, utan kunde försättas i godt skick genom mindre reparationer.

Plank omkring platsen norr om mångleribodorna uppfördes för en kostnad af Fmk 495: 71.

Af anslaget „*Diverse reparationer*“ användes för underhåll af gator och allmänna platser en summa af Fmk 6,888: 24; för underhåll af broar Fmk 533: 26 för remont af barrierer och hägnader Fmk 2,901: 04 samt för diverse arbeten, som icke kunna hänföras till ofvanstående, Fmk 305: — hela anslaget gaf ett öfverskott af Fmk 1,372: 46.

Makadamiseringen af Sjömansgatan blef utförd för Fmk 1,981: 19.

Anslaget för *stensättning af Gräsvikskajen mellan Eriks- och Wladimirsgatorna* öfverskreds med Fmk 355: 33, till följd af att hamnbanespåret därstädes på stadens bekostnad höjdes och förseddes med klossar under skenorna.

För *stensättning med nubbsten i asfalt af Mikaelss- och Fabiansgatorna mellan Norra och Södra Esplanadgatorna* hade anslagits sammanlagt Fmk 17,400: —. Arbetet utfördes för en kostnad af Fmk 17,746: 65.

Vid *stensättning med nubbsten i asfalt af Salutorget* uppstod ett öfverskott af Fmk 3,357: 09, beroende på att densamma icke utfördes i den utsträckning, som afsedt var.

Anslaget för *makadamisering af Observatoriegatan* öfverfördes oafkortadt till år 1899.

Planering af Lots-, Lökhölmss-, Kronbärgss- och Kanalatorna utfördes i ett sammanhang och kunde härigenom samt till följd af rådande lägre prisen å bärgsprängning och utfyllningsmaterial af anslaget Fmk 80,100: — inbesparas Fmk 16,540: 42.

Af anslaget för *planering af Västra Hamngatan*, hvilken icke blef under året slutförd, öfverfördes till år 1899 Fmk 3,172: 15.

Vid *planeringen af Sörnäs strandväg* utfördes bärgsprängning för en kostnad af Fmk 107,556: 73. Transporten af sprägstenen till utfyllning i bank verkställdes medelst lokomotiv och för ändamålet inköpta vagnar. Vid inlastningen användes stadens ångkran. Kostnaden för spår, ställage, ångkran m. m. uppgick till Fmk 10,758: 07. Till planering åtgick Fmk 76,882: 82 och till kanaler Fmk 4,094: 36. Totala kostnaden för arbetet utgjorde Fmk 202,745: 23.

Till komplettering af kanaler och afloppsdiaken åtgick under året Fmk 5,052: 94; för ändamålet hade beviljats endast Fmk 3,000: —

Kanaler och
afloppsdiaken.

Särskildt betungande för detta anslag var kostnaden för uppgräfnings af en under Stora Robertsgatan befintlig gammal stenkanal, hvilken på grund af att gatan till nästan hela sin längd blef omlagd dessförinnan måste aflägsnas.

För *Omläggning af stenkanalen under Lilla Robertsgatan* hade kostnaden beräknats till Fmk 1,320: —. Till följd af att stenkanalens ersättande med lerrör betingade en total ombyggnad af flere biledningar samt genom att kanalgrafven opåräknadt måste fördjupas genom bärgsprängning, uppstod å anslaget en brist af Fmk 1,946: 22.

För *anställande af försök att filtrera kloakvatten* hade anslaget Fmk 5,000: —. De vid försöken uppnådda resultaten utvisade att vattnet genom filtrering kunde blifva relativt befriadt från fysikaliska föroreningar hvaremot vattnet vid kemisk analys icke befans nämnvärdt renare än före filtreringen. För fortsättande af försöken öfverfördes till år 1899 återstoden af anslaget Fmk 2,080: 47.

Omläggning af kloaken under III:dje linien å Bärghäll slutfördes för en kostnad af Fmk 1,411: 74; genom att omläggningen betingade förändring af tillstötande ledningar, bl. a. den under Östra Chausséen, öfverskreds anslaget med Fmk 811: 74.

Kostnaden för *spolning m. m.* af kloakerna uppgick till Fmk 3,738: 90, för rensning och remont af infallsbrunnar till Fmk 7,682: 36 samt till rengöring och underhåll af diaken till Fmk 284: 44.

Täkt afloppskanal från Alkärr utfördes för Fmk 4,681: 52 samt *kanalen under Kampgatan* för Fmk 1,374: 36.

Ombyggnaden af afloppskanalen under Hagnäs torg värkställdes för den beräknade kostnaden.

För anläggning af *afloppskanalerna under Lots-, Aspås- och Kronbärgsgatorna* användes in summa endast Fmk 16,961: 44, hvarigenom en

besparing af Fmk 7,538: 56 uppstod, beroende i hufvudsak på att dessa arbeten utfördes i samband med hvarandra.

Vägar. Till *underhåll och remont af vägar* åtgick under året en summa af Fmk 11,660: 40, hvaraf 10,934: 01 till underhåll af körbanorna och Fmk 726: 37 till remont af hägnader vid vägarna.

Målning af bron öfver Djurgårdsskärningen utfördes för en kostnad af Fmk 360: —.

Fyllning invid tomterna N:ris 6—8 i Fabrikskvarteret N:o 294 vid Östra chausséen värkställdes för en kostnad af Fmk 1,613: 60 med inbesparande af c:a halfva anslaget, beroende af att fyllningsmaterial delvis erhöles kostnadsfritt.

Chausséer. Kostnaden för *remont af chausséer* uppgick till Fmk 19,174: 43. Anslaget öfverskreds med Fmk 4,174: 43, emedan ommakadamisering under året måste värkställas till chausséens fulla bredd från Fjeldal till Taipale samt å särskilda stora sträckor af Östra chausséen.

Hamnar. För *ombyggnad af västra och mellersta lastningsbryggorna i Sörnäs* hade i budgeten upptagits ett anslag af sammanlagdt Fmk 43,300: —, hvilket anslag dock öfverskreds med Fmk 4,509: 65, beroende på att vid arbetets utförande ett särdeles högt vattenstånd var rådande, så att såväl rifning som timring delvis måste utföras af dykare. I samma riktning invärkade de rådande höga virkesprisen.

Af samma orsak öfverskreds anslaget för *ombyggnad af provisoriska lastningsbryggor* med Fmk 2,034: 14.

Kostnaden för *nedfartsbroar till isarne och stängsel vid kajerna* uppgick under året till Fmk 1,954: 20.

Omläggning af trägolfvet å Magasinskajen utfördes för den beräknade kostnaden.

Remont af afstjälpningsbryggan i Gräsviken utfördes för Fmk 3,445: 44 emot anslagna 2,700: —. Bristen föranleddes jämväl här af att arbetet försvårades genom det ovanligt höga vattenståndet.

Remonten af Fiskarhamnskajen i Sandvikens inre hamn utfördes däremot för den beräknade kostnaden.

Till *målning af klappbryggor* användes Fmk 1,260: —.

För *ombyggnad af mudderpråmar* hade upptagits en post om Fmk 8,000, hvilken öfverskreds med ej mindre än Fmk 6,887: 36, dels på grund af meranämnda högre virkespriser, dels emedan remont måste värkställas å 4 i stället för å beräknade 3 pråmar.

Af för *remont och stlphalning af muddervärket* anslagna Fmk 2,000 användes för ändamålet Fmk 1,934: 84.

Kostnaden för *Diverse reparationer* å hamnarna uppgick till Fmk 7,503: 12. De mest nämnvärda posterna voro:

Remont af kajer	<i>Fmk</i>	3,938: 72
d:o „ bryggor	„	132: —
Underhåll af bojar.	„	869: 70
d:o „ 25 tons kran	„	161: 89

För emottagande af fyllning vid särskilda stadens stränder uppgick kostnaden till Fmk 808: 37. Å anslaget uppstod en behållning af Fmk 1,496: 88.

Anslaget för *båtbryggor i stadens hamnar* öfverfördes till år 1899.

För det till *kajarbeten å Skatudden* disponibla beloppet Fmk 340,000 fortsattes kajbyggnaden med 360 meter, hvaraf 60 meter byggdes på pålrust, och återstoden såsom den under föregående år byggda kajen på stenkistor.

För *underhåll af afstjälpningsplatser och bryggor* användes en summa af Fmk 1,539: 95 och uppstod å anslaget en behållning af Fmk 1,260: 05

Renhållnings-
väsendet.

Till vaktens aflöning åtgick i det närmaste anslaget Fmk 4,500: — med Fmk 4,314: 52.

Kostnaden för remont af stadens samtliga *latriner och pissoirer* uppgick under året för latriner till Fmk 1,309: 03, samt för renhållning af desamma till Fmk 8,040: 63, och motsvarande kostnad för pissoirer belöpte sig till Fmk 1,657: 05 resp. 955: 55. Anslaget, utgörande Fmk 10,000 öfverskreds med Fmk 2,262: 19.

Kostnaden för *Renhållning af stadens allmänna platser och gatude-
delar* fördelas på följande poster:

Sopning	<i>Fmk</i>	23,122: 35
Transport af sopor	„	6,780: 20
d:o „ snö	„	13,772: 46
Plogning och sandning	„	2,958: 17
Kvastar	„	1,408: 13
Kalk	„	90: 97
Remont af redskap	„	503: 63
Transport	<i>Fmk</i>	48,635: 91

	Transport	<i>Fmk.</i>	48,635: 91
Arbetsledning	„		3,475: —
Diverse	„		103: 63
	Summa	<i>Fmk.</i>	52,214: 54

För ändamålet hade ursprungligen beviljats ett anslag af Fmk 35,000: —, men då vintern var särdeles snörik och härigenom särskildt kostnaderna för transport af snö stego betydligt öfver det normala, nämligen till Fmk 13,772: 46, mot 3,531: 80 under föregående år, beviljades ett tillskotts anslag af Fmk 17,900. De sammanlagda anslagen lämnade en behållning af Fmk 685: 46.

Renhållning af chausséerna. Kostnaderna fördelas på följande sätt:

Sopning	<i>Fmk.</i>	10,012: 28
Transport af sopor	„	4,032: 10
d:o „ snö	„	2,844: —
Plogning och sandning	„	1,214: 74
Kvastar	„	465: —
Arbetsledning	„	2,797: 65
Diverse	„	189: 29\
	Summa	<i>Fmk.</i> 21,555: 06

Äfven å detta konto beviljades under året ett tillskottsanslag af Fmk 6,300: — utöfver det i budgeten upptagna Fmk 13,000. Ensamt posten för transport af snö uppgick till Fmk 2,844: — emot Fmk 824: 40 under närmast föregående år.

För vägars renhållning användes en summa af Fmk 7,064: 06.

För *bevattning af stadens gator och chausséer* uppgick kostnaden till Fmk 9,230: 21, öfverskridande anslaget med Fmk 1,230: 21.

Särskilda arbeten.

Utöfver de i budgeten upptagna arbetena, har Byggnadskontoret för under året beviljade extra anslag utfört särskilda arbeten, bland hvilka må framhållas följande:

Inredning af 3:dje polisvaktkontoret för en kostnad af Fmk 3,162: 98.

Planering af Barnhemsgränden för hvilken hade beviljats ett anslag af Fmk 5,400: — värkställdes för en kostnad af Fmk 4,301: 20.

Planering af Vilhelmsbärgs-, Sibylle- och delar af Söderviksgatorna inom området Hörneberg jämte vattenledning och kloaker för en kostnad af Fmk 76,365: 39, samt

Fördjupning till 23 fot af *inloppet till Sörnäs*, för hvilket arbete kostnaden belöpte sig till Fmk 24,648:77.“

Till komplettering af föregående arbetsberättelse må här ytterligare anföras följande:

På förslag af byggnadsnämnden, bestående af Folkskoleinspektorn Victor Öhberg, Kammarens ledamot Herr K. R. Åström och ledande Arkitekten Onni Törnqvist, beslöt ¹⁾ Drätselkammaren att till Byggmästaren Johan Johansson, hvars i sådant syfte gjorda anbud var förmånligast, på entreprenad mot en summa af i ett för allt 218,500 mark öfverlemna uppförandet af folkskolehuset å tomten N:o 18 vid Nikolaigatan; och afslöts härom af Drätselkammaren kontrakt med bemälda entreprenör.

Enär entreprenadkontraktet med Formannen Otto Lind angående ombesörjandet af renhållningen af vägarna uti Östra Brunnsparksområdet med den 10 Januari utgick, förnyade ²⁾ Drätselkammaren detta kontrakt med honom för en tid af 3 år på i öfrigt enahanda villkor som härtills, utom att ersättningsbeloppet höjdes med 100 mark eller från 550 mark per år till 650 mark. Med afseende å den synnerligen snörিকা vintern 1897—1898 såg sig Drätselkammaren dessutom föranlåten ³⁾ att för senast nämnda år bevilja entreprenören Lind en tillskottsersättning af 250 mark.

Stadens geodet hade under året deltagit i följande uti § 5 af instruktionen för Byggnadskontoret omnämnda förrättningar, nämligen: 78 tomtmätningar, 42 gränstutstakningar, 19 utpålningar af nybyggnader, 45 sockelsyner, 6 afvägningar, 48 tomtvärderingar, 7 afträdessyner, 135 tre-årssyner, 57 kontrollsyner, 30 värderingar af upplagsplatser och stenbrott samt 4 andra jordsyner. Bemälda geodet hade utfärdat: 17 intyg ur tomtboken, 5 kopior af mätebref, 7 afskrifter af syneinstrument och 27 kartor öfver villalägenheter samt dessutom utfört allehanda för Byggnadskontoret behöfliga mättnings- och ritningsarbeten af geodetisk art.

¹⁾ Drks prot. den 9 juni. § 37. — ²⁾ D:o d:o den 7 jan. § 33. — ³⁾ D:o d:o den 24 mars § 23.

Beträffande vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har Vattenledningskontoret aflemnat följande berättelse:

		<i>Frå.</i>	<i>7/2.</i>	
Vattenlednings- utvidg- ning.	„Vattenledningens värde vid ingången af år 1898		3,114,426	44
	Inköp af vattenmätare		4,904	07
	Uppförande af ett bonings- och ett uthus för personalen i Gammelstaden		1,001	—
	Sex brandposter å Vestra Chausséen		3,135	39
	Vattenledningens utsträckning under Kanalgatan		7,180	41
	D:o	d:o „ Lotsgatan	8,576	07
	D:o	d:o till Majstad	12,000	—
	Omläggning af vattenledningen under Boulevardsgatan		9,050	20
	D:o	d:o „ Lappviksgatan	3,597	01
	D:o	d:o „ Eriksgatan	2,328	03
	D:o	och utsträckning af vattenledningen under Abrahamsgatan .	13,064	43
	Vattenledningens utsträckning under Fredriksgatan		4,213	85
	D:o	d:o till villorna i Vestra Brunnsparken	9,200	—
	D:o	d:o under Aspnäsgatan	8,347	13
	D:o	d:o „ Dalgatan	4,811	—
	D:o	d:o „ Sörnäs strandväg	9,319	50
	D:o	d:o „ Wilhelmsbergsgatan	4,929	—
	D:o	d:o „ Sibyllegatan	929	—
	D:o	d:o „ Söderviksgatan	1,442	82
	D:o	d:o till Slaktinrättningen	9,838	15
	Summa		3,232,293	50
	Afgår värdet af kasserade äldre rörledningar		6,600	—
	Vattenledningens värde vid utgången af år 1898		3,225,693	50

Antalet uppsatta vattenmätare utgjorde vid årets slut 1,654, hvaraf 8 st. tillhörde resp. konsumenter, fördelade enligt följande sammanställning:

Inloppsdiаметer	150	100	75	50	40	30	25	20	13	10 mm
Antal	5	6	17	82	134	210	451	624	123	2 st.

För uppförandet af ett bonings- och ett uthus för personalen i Gammelstaden upptogs i 1898 års budget ett anslag af 38,700 mark, hvilket

dock i följd af stegrade byggnadspris m. m. visade sig otillräckligt och af Stadsfullmäktige sedermera ökades till 41,500 mark. Vid härå utlyst entreprenad öfversteg det lägsta anbudet anslagssumman med 1,900 mark, hvadan i förhoppning om prisfall ny entreprenad skulle utlysas mot hösten, men då byggnadsprisen icke visade någon sjunkande tendens, be-myndigade Drätselkammaren den 20 Oktober kontoret, uppå dess fram-ställning, att låta uppföra byggnaderna på sätt kontoret ansåg vara för staden förmånligast. Arbetet bortgafs härå på partiell entreprenad, så-lunda att en del materialier anskaffades af staden, men medhunnos un-der året endast grundgräfning och läggning.

Vattenledningens utsträckning till Majstad skedde på några industri-idkares och villaegares begäran, och under deras garanti för en årlig vattenafgift, motsvarande 8 % af anläggningskostnaden. Vattenlednin-garna under delar af Boulevards-, Abrahams-, Lappviks-, Eriks- och Fred-riksgatorna utfördes dels för komplettering af rörnätet, dels för utbyte af gamla oasfalterade 102 mm rör mot nya med 153 och 203 mm dia-meter till förbättring af vattentrycket, hvilket också stegrades med 10 å 20 m. Öfriga utsträckningar af vattenledningen skedde utöfver budge-ten som förskott på 1899 års arbeten och utfördes med extra anslag. För ledningen till V. Brunnsparken garanterade två villaegare en årlig vat-tenafgift, motsvarande 6 % af anläggningskostnaden.

Längden och diametern af de år 1898 nedlagda vattenledningsrören, jämte antalet derå anbragta brandposter och afstängningskranar, framgår af omstående sammanställning.

Ar 1898 ned-
lagda vattenled-
ningsrör.

Vattenledningens utsträckning år 1898.		203 mm rör	152 mm rör	102 mm rör	Brandposter	Afstångningskranar
		m	m	m	st.	st.
Vattenledning under Kanalgatan		—	350	—	4	2
” ” Lotsgatan		—	143	—	2	2
” till Majstad		—	600	—	6	2
” under Boulevardsgatan		370	—	—	—	3
” ” Abrahamsgatan		250	170	—	1	8
” ” Lappviksgatan		—	150	—	—	1
” ” Eriksgatan		—	80	—	1	2
” ” Fredriksgratan		—	75	—	—	1
” till V. Brunnsparken		—	19	230	2	1
” under Aspnäsgatan		—	154	—	2	1
” ” Dalgatan		—	—	126	2	1
” ” Sörnäs strandväg		—	170	—	2	1
” ” Wilhelmsbergsgatan		—	240	—	3	3
” ” Sibyllegatan		—	—	190	2	3
” ” Söderviksgatan		—	205	—	2	3
	Summa	620	2,356	546	29	34
Afdrag för kasserade äldre rörledningar		—	—	660	—	—
	Ökning	620	2,356	—	29	34
	Minskning	—	—	114	—	—

Rörrätets längd.

Rörrätets längd vid utgången af år 1898 framgår af följande tablå:

	583 mm rör	533 mm rör	457 mm rör	406 mm rör	305 mm rör	203 mm rör	152 mm rör	102 mm rör	76 mm rör	51 mm rör	Summa rör	Brandposter	Afstångningskranar
	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	st.	st.
31 December 1897	92	15	3,709	2,926	8,292	3,855	7,169	30,429	519	2,172	59,178	400	351
Tillkommit år 1898	—	—	—	—	—	620	2,356	546	—	—	3,522	29	34
Summa	92	15	3,709	2,926	8,292	4,475	9,525	30,975	519	2,172	62,700	429	385
Afgår för kasserade äldre rörledningar	—	—	—	—	—	—	—	660	—	—	660	—	—
Summa 31 December 1898	92	15	3,709	2,926	8,292	4,475	9,525	30,315	519	2,172	62,040	429	385

Rörrätets medeldiameter är = 178,5 mm.

Vid slutet af år 1898 funnos i bruk staden tillhöriga 6 st. fribrunnar, 3 st. vattningshoar, af hvilka 2 med vattenvärmsapparater, 7 st. dricksvattenkastare, 10 st. vattenposter för gatubevattning, 39 st. d:o för trädgårdsbevattning samt 1 st. hydraulisk hiss.

Förvaltning, drift och underhåll år 1898.

Vattenlednings
förvaltning
och drift.

	<i>Fmk.</i>	<i>pt.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>pt.</i>
<i>Vattenledningskontoret.</i>				
En ingenjör, arvode och resemedel	7,360	—		
En bokhållare	3,300	—		
Ritarebiträde och kontorsgosse	1,800	25		
Expenser	2,153	03	14,613	28
<i>Vattenuppfordringen.</i>				
En förste maskinist, arvode	2,100	—		
En andre do do	1,200	—		
En putsare, arvode	898	92		
Eldare och handtlångaredagsverken	460	—		
Ved till ångpumpverket och maskinhusen, olja, trassel och diverse	8,501	90		
Ved till maskinisternas och putsarens bostäder	280	—		
Remont och underhåll af turbinpumpverket	4,005	74		
Remont och underhåll af ångpumpverket	1,639	59		
Remont och underhåll af maskinisternas och putsarens bostäder	70	85		
Remont af vattenrännan	100	—	19,257	—
<i>Filtreringen.</i>				
En filterförman	1,200	—		
Isning och skumning af filtra, jämte sandtvättning, inkärning och påfyllning	6,339	53		
Remont af filterbassinerna	1,561	29		
Remont af arbetsredskap och diverse	300	—		
Ved till pumpbrunnarne och filterförmannens bostad	180	—	9,580	82
<i>Rörnätet.</i>				
En rörmästare, arvode	3,000	—		
Skötsel af brand- och vattenposter	1,573	75		
Remont och underhåll af rörnätet	5,103	75		
Brandposters förseende med nya tråkistor	2,143	16		
Afskrifning för kasserade äldre rörledningar	6,600	—	18,420	66
<i>Vattenborgen.</i>				
En reservoirvakt, arvode	420	—		
Underhåll och remont af vattenborgen, samt af vaktens bostad	600	39	1,020	39
<i>Vattenmätare.</i>				
Reparation och justering af vattenmätare	2,161	31		
Afäsning af vattenmätare och resultatens sammanställande	6,242	—	8,403	31
<i>Diverse.</i>				
Grundvattenundersökningar i Vanda å dalen	1,535	71		
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	1,265	35		
Brandförsäkringspremier, utskylder till Helsing kommun och telefonafgifter	1,434	65		
Transport	4,235	71	71,295	46

	<i>Fråk.</i>	<i>pi.</i>	<i>Fråk.</i>	<i>pi.</i>
Transport	4,235	71	71,295	46
Drift och skötsel af vattenvärningsinrättningarna vid hästhoarna	1,284	—		
Arrende för filter- och skyddsområdet i Gammelstaden (med afdrag af inflytna afgifter från stadens underarrendatorer)	375	—		
Kostnader för distribuering af debetsedlar	500	—	6,394	71
<i>Verkstaden.</i>				
En verkmästare, arvode	1,600	—		
Dagsverken för privata arbeten	24,026	53		
Material för d:o d:o	48,750	79		
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	1,120	98		
Remont och underhåll af verkstadsbyggnaden	357	90	75,856	20
Summa	—	—	153,546	37

Vattenledningskontoret.

Utgifterna under titeln *Vattenledningskontoret* innefatta aflöningar och expenser för tillsynen öfver vattenledningens utvidgning, drift och förvaltning, äfvensom för uppdebiteringen af vattenavgifter och utförda verkstadsarbeten. Bland kontorsarbetena hafva förekommit 169 skriftliga expeditioner, 195 bref, c:a 4,900 debetsedlar för förbrukadt vatten samt 1,318 räkningar för af verkstaden utförda arbeten, hvarförotom tvenne redogörelser för resultatet af grundvattenundersökningar och vattenreningsförsök afgifvits till Drätselkammaren och ett projekt till aflagringsbassin i det närmaste fullbordats.

Vattenuppföringen.

År 1898 uppgick kvantiteten af det uppfordrade vattnet till 1,695,014 m³ och var 46,289 m³ eller 2,81 % större än år 1897. Ångpumpverket användes under ovanligt lång tid, nämligen 53 dygn, i anledning af turbinernas förseende med nya bärskifvor, fotlager och reparation i öfrigt.

Uppföringskostnaderna stiga i följd häraf till det höga beloppet af i medeltal 1,136 penni per m³ vatten.

Tablå öfver pumpverkets drift år 1898:

Månad	Turbinpumpverket				Ångpumpverket			Summa m ³	Medel- uppford- ring i dyg- net m ³
	Pumpens No	Antal timmar	Antal slag	m ³	Antal timmar	Antal slag	m ³		
Januari . . .	I	410	329,538)	120,006	—	—	—	120,006	3,871
	II	383	294,319)						
Februari . . .	I	389	319,665)	119,555	—	—	—	119,555	4,270
	II	387	301,707)						
Mars	I	400	347,579)	134,345	—	—	—	134,345	4,334
	II	433	350,499)						
April	I	422	344,035)	134,998	—	—	—	134,998	4,500
	II	449	357,330)						
Maj	I	499	402,438)	147,779	—	—	—	147,779	4,767
	II	522	365,742)						
Juni	I	441	380,134)	144,070	—	—	—	144,070	4,802
	II	438	368,569)						
Juli	I	238	201,561)	74,747	340	442,795	70,847	145,594	4,697
	II	227	186,954)						
Augusti . . .	I	92	80,238)	35,856	507	682,297	109,167	145,023	4,678
	II	123	105,871)						
September . .	I	510	414,425)	159,678	—	—	—	159,678	5,323
	II	504	415,281)						
Oktober . . .	I	482	409,812)	151,736	—	—	—	151,736	4,895
	II	463	378,884)						
November . .	I	439	388,006)	146,081	—	—	—	146,081	4,869
	II	436	371,188)						
December . .	I	486	386,619)	146,149	—	—	—	146,149	4,714
	II	473	372,903)						
För hela året	—	9,646	7,873,297	1,515,000	847	1,125,092	180,014	1,695,014	4,643

Vattenuppfordringen per dygn utgjorde i medeltal 4,643 m³ = 53,7 L. i sekunden, i maximum den 12 September 6,700 m³ = 77,5 L. i sekunden, och i minimum den 24 Juni 2,335 m³ = 27,0 L. i sekunden.

Filtreringskostnaden utgör 2 mk 93 penni per kvadratmeter filteryta Vattenfiltrering-
gen. och 0,565 penni per m³ vatten.

Rensning af filtra verkställes 64 gånger såsom framgår af följande sammanställning:

Rensade filterbassiner	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
No I	1	—	—	2	1	1	1	—	—	1	1	1
” II	1	—	1	—	2	1	2	1	1	1	1	1
” III	1	1	—	1	1	2	—	1	—	—	1	1
” IV	1	—	1	1	2	1	1	1	—	1	—	1
” V	1	1	—	1	2	2	1	1	1	—	—	1
” VI	2	—	1	1	2	1	1	1	1	—	2	1
Summa	7	2	3	6	10	8	6	5	3	3	5	6

Gångtiden för de särskilda filtrerna utgjorde under hela året för N:o I — 304, N:o II — 275, N:o III — 291, N:o IV — 302, N:o V — 296 och N:o VI — 270 dygn. Medelgångtiden emellan 2 rensningar åter utgjorde för N:o I — 34, N:o II — 23, N:o III — 33, N:o IV — 30, N:o V — 27 och N:o VI — 21 dygn eller för samtliga filtra 28 dygn. Längsta gångtiden uppvisar filtret V med 78 dygn ($^{18}/_{IX}$ — $^8/_{XII}$), kortaste filtret II med 5 dygn ($^9/_{VIII}$ — $^{14}/_{VIII}$).

Isens tjocklek utgjorde i de öppna filtrerna 75, i de öfverbyggda 8 cm i maximum. Lägsta lufttemperaturen var -22° C, lägsta temperaturen i de öfverbyggda filtrerna -2° C.

Under året egde remonter rum å de öppna filterbassinernas, förnämligast N:o II, af frosten skadade omfattningsmurar, hvarjemte sandbädarna i samtliga filtra kompletterades med tvättad sand.

Öfriga upplysningar angående filterdriften och dess resultat lemna följande sammanställning:

	Filterarea i bruk m ²			Filtrerings- hastighet, mm i timmen.			Genomskinlig- het, cm.						Antal bakteriekolonier pr cm ³					
	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Åvatten			Vatten- lednings- vatten			Åvatten			Vattenled- ningsvatten		
							Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum
Januari . . .	2,601	2,925	2,142	60	130	33	13	20	6	61	68	53	2,384	4,177	977	153	235	69
Februari . . .	2,752	2,925	2,610	65	107	42	37	45	21	74	75	68	389	895	123	36	58	21
Mars	2,797	2,925	2,610	65	107	39	46	47	45	75	75	75	436	556	226	24	23	15
April	2,682	2,925	2,262	69	123	45	29	45	5	74	75	70	7,255	15,600	2,806	353	586	112
Maj	2,665	2,925	2,142	75	130	38	11	22	3	67	75	60	3,629	10,500	622	131	368	17
Juni	2,499	2,925	2,142	81	130	52	27	42	7	72	75	65	506	1,509	121	25	33	10
Juli	2,109	2,610	1,947	91	142	45	37	45	11	74	75	70	245	336	124	18	28	13
Augusti . . .	2,287	2,610	1,947	87	142	56	44	46	42	75	75	75	259	350	169	30	35	26
September . .	2,793	2,925	2,610	79	107	49	40	44	38	75	75	75	317	379	194	40	57	15
Oktober . . .	2,574	2,925	2,610	75	107	49	38	42	15	75	75	75	507	890	359	35	55	16
November . .	2,331	2,805	1,947	90	142	51	13	20	5	47	75	25	3,386	9,090	1,330	244	364	121
December . .	2,801	2,925	2,610	70	107	39	20	40	3	48	75	20	3,902	9,070	1,938	209	274	126
För hela året	2,574	2,925	1,947	76	142	33	30	47	3	68	75	20	1,935	15,600	121	108	586	10

Ehuru filtreringshastigheten enligt ofvanstående tabell i medeltal utgjorde 76 mm i timmen, så har densamma under 1,948 timmar eller 22,2 % af pumparnas gångtid stigit till 100 mm i timmen och deröfver.

Genom filtreringen har åvattnets bakteriehalt i medeltal minskats med 94,9 % och genomskinligheten ökats med mer än 100 %.

Anmärkas bör, att den apparat, med hvilken vattnets genomskinlighet mätes, icke gifver större utslag än 75 cm, men att vattenledningsvattnets genomskinlighet oftast uppgått till högre valör.

Under året reparerades 4 läckor (hvaraf 1 rörbrott) eller en läcka på 15,5 kilometers rörlängd. Större remonter utfördes å 32 brandposter och afstängningskranar, mindre nästan dagligen. Skötseln af brandposterna kostade per år och stycke i medeltal 3 mark 67 penni. Totala underhållskostnaden för rörnätet och dess tillbehör stiger till 296 mark 92 penni per kilometer rörlängd och till 1,087 penni per kubikmeter vatten. Härå har inberäknats 6,600 mark afskrifning för äldre rörledningar, hvilka kasserats och ersatts med nya af större diameter, äfvensom ett antal brandposters förseende med nya tråkistor af med klorzinklösning impregneradt virke.

Rörnätet.

Vattenborgen rengjordes en gång, vid hvilket tillfälle vattenståndet var 0. Eljest har lägsta vattenståndet utgjort 1,8 m. motsvarande ett kubikinnehåll af c:a 982 m³.

Vattenborgen.

Antalet rengjorda, reparerade och justerade vattenmätare steg till 568 eller c:a 34 % af hela antalet. Under året verkställdes omkring 19,300 särskilda afläsningar af vattenmätare. Totalkostnaden för vattenmätarena utgjorde per år och stycke: 5 mark 8 penni för underhåll och afläsning, samt 9 mark 94 penni för ränta och afskrifning eller inalles 15 mark 02 penni. De inlutna hyrorna åter utgöra i medeltal 11 mark 93 penni per år och stycke.

Vattenmätare

År 1898 profvades 8 mätare på begäran af resp. konsumenter med följande resultat:

1	mätare	visade	2,1 %	för	mycket
1	”	”	6,6 %	”	”
1	”	”	16,4 %	”	litet
1	”	”	3,3 %	”	”
1	”	”	0,4 %	”	mycket
1	”	”	6,7 %	”	”
1	”	”	12,2 %	”	litet
1	”	”	7,4 %	”	”

Uppllysning öfver det pekuniära resultatet af de arbeten, hvilka af verkstaden utfördes för privat eller stadens allmänna inrättningars (utom vattenledningens) räkning, lemna följande approximativa fördelning:

Verkstaden.

Inkomster.

Inkomster under år 1898 för verkställda arbeten . . . *Tmf:* 100,183: 73

Utgifter.

En verkmästare, arvode	<i>Tmf:</i> 1,600: —	
5,5 ⁰ / ₁₀₀ ränta och afskrifning å värdet af verkstadsbyggnaden och magasinet	„ 2,018: 75	
Remont och underhåll af verkstads- byggnaden	„ 357: 90	
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	„ 1,120: 98	
Lagerränta och brandförsäkringspremier	„ 2,000: 00	
Afskrifning och ränta å arbetsmaskiner	„ 470: —	
	<u>7,567: 63</u>	
³ / ₄ häraf för privata arbeten (resten för stadens)	„ 5,675: 72	
Dagsverken för privata arbeten	„ 24,026: 53	
Material för „ „	„ 48,750: 79	
Räkningsblanketter, böcker, kostnader för räkningsbeloppens indrifning.	„ 1,000: —	
För eventuella gratisreparationer under loppet af 2 år reserveras	„ 1,000: —	
För räntor å fordringar och möjligen oobserverade utgifter	„ 1,230: 69	„ 81,683: 73
	<u>Saldo nettovinst</u>	<i>Tmf:</i> 18,500: —

Kostnaderna per
m³ vatten.

Kostnaderna för hvarje m³ vatten utgöra:

Om endast filtreringskostnaden toges i betraktande	0,565 <i>pt.</i>
Om härtill lägges kostnaden för pumpningen	1,701 „
Om härtill lägges kostnaden för rörnätets skötsel och underhåll	2,788 „
Om härtill lägges kostnaden för vattenledningskontoret och vattenmätarena	±,146 „
Om härtill lägges öfriga drift- och underhållskostnader (utom verkstaden)	4,583 „
Om härtill lägges 5 ⁰ / ₁₀₀ ränta anläggningskapitalet	14,099 „
Om härtill lägges 1 ⁰ / ₁₀₀ afskrifning å anläggningskapitalet	16,002 „

Inkomsten för hvarje kubikmeter vatten framgår af följande sammanställning: Inkomsten per
m³ vatten

Influtna vattenavgifter	Tmf.	289,984: 09
Inkomst från hästhoarna	„	1,727: 26
Förhöjning för sentida betalning af vatten- avgifter	„	557: 10
Vattenmätarehyror	„	— —
	Summa Tmf.	292,868: 45
		19,727: 50
		311,995: 95

hvidan medelinkomsten per uppfordrad m³ vatten utgör 18,407 penni.

Inkomsterna för vatten och mätarehyror voro tillsammans 33,886 mark 71 penni större än år 1897 och 30,795 mark 95 penni större än i budgetförslaget förutsatts.

Antalet konsumenter utgjorde vid slutet af år 1898 1,246 och har Vattenkonsum-
tion. mot 1897 ökat med 34.

Den uppdebiterade konsumtionen i de särskilda stadsdelarna uppgick till följande belopp: I stadsdelen — 113,973, II — 197,456, III — 60,740, IV — 160,373, V — 138,668, VI — 56,512, VII — 70,744, VIII — 13,825. IX — 13,097 samt utom staden 212,505 eller tillsammans 1,037,893 m³,

I medeltal har för hvarje försäld m³ vatten influtit 28,16 penni.

Emedan den uppfordrade vattenmängden uppgick till 1,695,014 m³ och den försälda till 1,037,893 m³, återstår såsom gratis konsumeradt 657,123 m³, efter ett enhetspris af 16,002 penni motsvarande ett värde af 105,152 mark 82 penni och innefattande vattenåtgången för eldsläckning, stadens bekvämlighets inrättningar, hästhoar och fribrunnar, för bevattning af gator och planteringar, för stadens allmänna arbeten, hus och inrättningar samt det utläkta och af mätarena icke registrerade vattnet.

Inclusive verkstadsdriften har vattenledningens bruttobehållning år 1898 utgjort 258,633 mark 31 penni. Läggas härtill det nyss beräknade värdet af vatten för allmänna behof, så stiger summan till 363,786 mark 13 penni, och afdrages från denna summa ränta och afskrifning å anläggningskapitalet med 6 % eller 193,541 mark 61 penni, så blifver resten 170,244 mark 52 penni, hvilken, cafsedt räntor å det löpande lagret af arbetsredskap och materialier samt den förlust, med hvilken vattenledningen bedrefs under de första 6 å 7 åren af sin verksamhet, motsvarar nettovinsten för år 1898.

Rabatter i vattenafgifter.

Under året medgifna reglementsensliga rabatter för större förbrukning än 125 m³ i kvartalet samt för utläkt vatten motsvara ett sammanlagdt belopp af 19,099 mark 45 penni.

Afstängning af privata ledningar.

För indrifning af oguldna afgifter för förbrukadt vatten och utförda verkstadsarbeten erfordrades under år 1898 en gång afstängning af privat servisledning för ett belopp af 521 mark 20 penni, hvilket under årets lopp icke inflöt.

Vattenståndet i Wanda å var år 1898:

M å n a d	Medeltal m.	Maximum m.	Minimum m.
Januari	+ 0,56	+ 1,10	+ 0,35
Februari	+ 0,25	+ 0,32	+ 0,11
Mars	+ 0,18	+ 0,23	+ 0,10
April	+ 0,52	+ 1,95	+ 0,13
Maj	+ 1,13	+ 1,88	+ 0,40
Juni	+ 0,33	+ 0,95	+ 0,15
Juli	+ 0,18	+ 0,30	+ 0,08
Augusti	+ 0,14	+ 0,21	— 0,01
September	+ 0,08	+ 0,15	+ 0,05
Oktober	+ 0,06	+ 0,15	± 0,00
November	+ 0,25	+ 0,85	+ 0,12
December	+ 0,68	+ 1,30	+ 0,34
För hela året	+ 0,36	+ 1,95	— 0,01

Islossningen begynte den 29 April.“

Angående arbetena under år 1898 vid stadens planteringar har Stads-trädgårdsmästaren afgifvit följande berättelse:

Vård och skötsel af äldre planteringar.

„Då numera årligen anslås nödiga medel för att utvidga och förstora stadsplanteringarna härstädes, kan därigenom året rundt arbetena pågå, sålunda att under vår- och sommarmånaderna en större del af arbetsstyrkan är sysselsatt med utförandet af de arbeten, som erfordras för vård och skötsel af de äldre planteringarna, medan endast en mindre arbetsstyrka är behöflig under vintermånaderna. Dessa årligen återkommande arbeten bedrefvos på samma sätt och voro af samma beskaffenhet som förut, nämligen gräsplanernas isåning med gräsfrö, bevattning, klipping och rensning, gångarnas sandning och renhållning, träds och buskars

beskäring, blomstergruppernas förseende med såväl vår- som sommarblomster samt dessutom en mängd andra diverse förekommande arbeten, för att hålla dessa en gång ordnade planteringar i ett städadt och proppert skick.

Blomsterplantorna, hvilka utplanterades i stadens samtliga planteringar, uppgingo till ett antal af 43,354 st.

Kostnaderna för det årliga underhållet af nedanstående planteringar uppgingo till följande belopp: Kostnaderna för planteringarnas underhåll.

Alexander II staty	<i>Temp.</i>	80: 88
Ateneum	”	229: 44
Brunnsparken	”	5,079: 89
Brunnsplanen	”	583: 21
Diverse	”	4,733: 02
Djurgården	”	876: 24
Elisabetstorget	”	452: 52
Esplanaderna	”	6,884: 45
Fabriksparken	”	470: 96
Fredrikstorget	”	100: 73
Finlands bank	”	302: 75
Grafvarna å kyrkogården	”	70: —
Hesperia park	”	106: 65
Kajsaniemi park	”	3,847: 76
Kyrkotorget	”	154: 08
Maria sjukhuset	”	572: 46
Materialgården	”	613: 17
Mullgården	”	719: 01
Observatoriibergen	”	5,074: 58
Riddarhuset	”	448: 93
Sofforna	”	1,571: 52
Ständerhuset	”	810: 38
Trekanten	”	580: 51
Trädskolorna	”	1,131: 70
Trädgårdsutställningen	”	466: 42
Växthusen	”	8,777: 16

Anslaget för ofvannämnda planteringar, som bestod af *Temp.* 41,000, blef till följd af arbetslönernas oväntade stegring öfverskridet, hvilket

redan under senare hälften af sommaren gaf sig tillkänna, hvarför ett tillskottsanslag af *Tmf.* 3,500 ansöktes och beviljades af Stadsfullmäktige för ifrågavarande behof. Utom detta belopp åtgick *Tmf.* 238:42 för arbetenas fullständiga afslutning. Totalsumman blef således för planteringarnas underhåll *Tmf.* 44,738:42.

Nyanläggningar.

Under ofvannämnda tid pågingo samtidigt de planeringsarbeten (nyanläggningar), hvilka äro till utförande i budgeten upptagna, och erfordras härför en skild arbetskår med förmän.

År 1898 ha nyanläggningsarbetena pågått å följande platser:

Observatoriibergen. Beträffande planeringsarbetena, som under föregående år förbrukade allt befintligt material därstädes, måste i anledning häraf årets anslag i sin helhet användas för anskaffandet af nya fyllningsmaterialier, hvilka placerades å nordvästra delen af nämnda bärg.

I anseende till det stora yttnehållet erfordras det ej obetydliga kvantiteter jord och fyllning. För anskaffandet af denna mängd åtgick såväl det anslag, som härför beviljats, nämligen *Tmf.* 20,000, som äfven de medel, som influtit genom försälda trädskolealster *Tmf.* 1,105:50. Till följd häraf inskränktes de öfriga arbetena till det minsta möjliga; men det oaktadt erfordrades, för att området under nästkommande vår skulle kunna fullständigt planeras och planteras, att en del förberedande arbeten kom till utförande. Dessa bestodo förnämligast i att sammanblanda de olika materialerna af spillning, lera, sand och jord, som genomgräfdes till en djuplek af 60 cm. med undantag af en mindre del längs Unionsgatan. Äfvenledes ansågs nödigt att planera de tränne gångar, som leda genom ofvannämnda område och äro afsedda att förmedla trafiken mellan Fabians- och Unionsgatorna.

En annan omständighet medverkade äfven till att dessa gångar blefvo försatta i trafikabelt skick, nämligen Finlands Första allmänna Trädgårdsutställnings öppnande i Gardesmanegen, under september månad, så att publiken, som besökte denna utställning, kunde från Observatoriibergen få ett bekvämt tillträde till densamma.

Det sydliga och västra området af berget, som under föregående år provisoriskt afjämnades, insåddes nu med hafre. Totalkostnaderna uppgingo till *Tmf.* 21,633:29.

Brunnsparken. Planeringsarbetena bestodo i att iordningställa området närmast omkring den uppförda uthusbyggnaden, belägen väster om Brunns huset, hvilken uthusbyggnad tog en så vidsträkt yta i anspråk, att hufvudgången, hvilken leder genom parkens hela längd från norr till

söder, blef till hela sin bredd afskuren. Med anledning häraf måste nämnda gång förflyttas väster om uthuset på ett så stort afstånd från detta, att en tät buskplantering der kunde placeras för att undanskymma denna för parken mindre prydliga byggnad.

Söder och norr om nämnda uthus bortfördes sten och grusfyllning till ett djup af 70 cm, deri sedermera matjord placerades och buskväxter planterades. Således blef uthuset genom denna anordning omgifvet med en tät sammanställd växtlighet från alla sidor.

Staketet, hvilket omgifver restaurationsträdgården, blef genom gångens flyttning västerut, äfvenledes flyttadt och uppsatt i samma riktning som gången för undvikandet af att få en kilformig grästunga mellan staketet och nämnda promenadgång. Äfven gjordes förändring med inkörsporten till restaurationens bakgård, sålunda att den mot entréen vetande porten stängdes, och platsen blef försedd med växtlighet. En ny köringång upptogs å norra sidan af därvarande staket, hvilken väg samtidigt makadamiserades. Genom denna förändring utestängdes från entréen den oangenäma anblicken af nämnda gårdsplan, hvilken vid många tillfällen var belamrad med afskräde af hvarjehanda slag.

Vidare utplanterades träd och buskar söder om Brunshuset på hvardera sidan om stora sandplanen till skydd för de besökande.

Området omkring Kägelbanan påfördes förutom den fyllning, som transporterades från de omnämnda delarna vid nya uthuset, äfven lera och spillning, som provisoriskt afjämnades och insåddes med hafre.

För dessa samtliga arbeten steg kostnaderna till *Fm.* 6,444: 79. Anslaget öfverskreds med *Fm.* 1,444: 79, hvilket kan tillskrifvas den omständigheten, att planeringsarbetet närmast omkring Brunshuset ej kunde lämnas i ett halffärdigt skick eller uppskjutas till ett kommande år, hvilket ej skulle harmoniera med restaurationsbyggnadens numera prydliga utseende.

I Kaisaniemi ha under året ej kunnat utföras några planeringsarbeten, emedan hela anslaget åtgått till transport af fyllnadsmaterial till den blifvande sandplanen å parkens östra del äfvensom för anskaffandet af jordfyllning till området närmast omkring denna plats. Således är att påräkna under nästkommande år, att såväl sjelfva sandplanen kan blifva fullständigt planerad, som att äfven områdena närmast kring densamma kunna få ett, om ej fullständigt färdigt, så dock till en god del prydligare utseende än hvad nu är fallet.

En behållning af *Fm.* 38: 89 uppstod af anslaget, som var *Fm.* 5,000.

Samma förhållande som med föregående plats är med den påbörjade *skivären å Skatudden*, nämligen att anslaget i sin helhet användts att tillföra platsen fyllning och jord, hvilket torde komma att ytterligare fortsättas under nästkommande år, för att således hafva samladt nödiga kvantiteter material, innan arbetena med planteringen derstädes kunna vidtaga. I anslaget som var *Fin.* 2,000 uppstod en behållning af *Fin.* 171: 80.

Stadens deltagande i allmänna trädgårdsutställningen.

I september månad var som känt Finlands Första allmänna trädgårdsutställning, anordnad i Gardesmanegen härstädes.

Då Helsingfors stad ej tidigare deltagit i någon trädgårdsutställning, vidtogs med Drätselkammarens tillåtelse anstalter för att staden på ett värdigt sätt kunde blifva representerad vid denna utställning. De under flere föregående år odlade och ytterligare förökade växtsamlingar af en mångfald olika sorter hade numera hunnit en utveckling, som möjliggjorde dessa växters exponering. Af de utställda föremålen kunna i hufvudsak nämnas cactéer och succulenta växter i stor mängd och i olika variationer. Så t. ex. utplanterades en rabatt på 6 meters bredd och 15 meters längd, som indelades i olika mönster och större delen planterades med ofvannämnda växter. Dessutom uppfördes ett pyramidformigt torn af bräder med hyllfack, 6 meter högt, som vid basen framtill var förenadt med ett bord i cirkelrund form. Denna ställning var äfven dekorerad uteslutande med cactéer och succulenta växter.

På expositionen utstälde staden vidare stamfuchsior och stamgnophium, af den sistnämnda äfven i pyramidform. Bland stamfuchsior förekom äfven en varietet benämnd fulgen, hvilken ej tidigare varit använd härstädes eller förekommit på någon trädgårdsutställning inom landet. Samma förhållande var äfven med blommande Cannor af de bästa hittills kända varieteterna. Dessa voro placerade i midten af utställningslokalen omkring en därstädes uppförd springbrunn. Vidare exponerades från stadens växtsamlingar Begonia af olika sorter samt en bladväxt, Musa Ensete, i flere exemplar. För dessa växter, hvilka uppgingo till ett antal af omkring 20,000 exemplar, tilldelades staden 4 första och 2 andra pris, bestående af diplom samt silfvermedaljer och förgyllda sådana. Dessutom tillerkändes staden högsta hederspriset för samling af nämnda cactéer och succulenta växter samt tilldelades dessutom Stadsträdgårdsmästaren Jordbruksexpeditionens i Kejsrerliga Senaten pris, bestående af en silfverdryckeskanna med inskription.

Remont af körvägen genom Kajsaniemi.

Det anslag *Fin.* 1,000, som beviljats för remont af körvägen genom

Kajaniemi, blef otillräckligt, hvarför ytterligare medel till arbetets slutförande kräfde en kostnad af *Fmf* 1,154: 95.

För inköp af 50 st. sittsoffor steg utgifterna till *Fmf* 100 utöfver Inköp af soffor det härför beviljade anslaget *Fmf* 1,000.

Anslaget *Fmf* 1,000 för jordfyllning omkring träden i Henriksallén, kunde ej af brist på lämplig jord komma till användning, hvarför nämnda anslag öfverfördes på nästkommande år för samma ändamål. Jordfyllning omkring träden i Henriksallén.

De medel, som anslagits för hägnadernas underhåll, användes i likhet med föregående år, nämligen till inköp af jernkäppar och stängseltråd samt för målnings- och reparationsarbeten i öfrigt. I samma mån som stadsplanteringarna utvidgas, kräfvades äfven mera stängsel kring de samma, så att numera synes det att ett anslag af *Fmf* 1,000 ej längre motsvarar behovet för inköp af dylika stängselmaterial. Årets anslag öfverskreds sålunda med *Fmf* 756: 07. Underhåll af hägnader.

Arbetena under vintermånaderna ha under året, i likhet med de föregående, bestått i att anskaffa fyllnadsmaterialier till de olika platserna för nyanläggning. Då ej inom de närmaste delarna af staden funnits tillgång på mylla, har denna jord transporterats från den s. k. Janssonska odlingen äfvensom från området Hörneberg vid Sörnäs. Utom nämnda vinterarbete har i vanlig ordning försiggått de för växthusens skötsel erforderliga göromålen, och har dessa arbeten bestått i att vårda och sköta växtsamlingarna samt i förökning af nödigt antal växter till utplantering i anläggningarna. Arbetena under vintermånaderna.

Träd och buskar, som under året utplanterades, användes dels för de tidigare nämnda planteringarna vid Brunshuset äfvensom för komplettering i de äldre planteringarna, och uppgick antalet till 675 st.

Slutligen kan nämnas att väderleken under året varit för trädgårdsodlingen synnerligen gynnsam. Under sommaren föll regn i tillräcklig mängd, så att någon nämnvärd bevattning af planteringarna ej var af behovet påkallad. Väderleksförhållandena.

Arbetsstyrkan, med hvilken ofvannämnda arbeten blifvit utförda, har under året varierat mellan 134 och 15 personer dagligen. Arbetsstyrkan.

Den för tillsyn af stadens skogskultur anlitade forstmannen, Forstkonduktören G. O. Timgren, har öfver sin verksamhet under året afgifvit följande berättelse: Vården om stadens skogar.

„Under år 1898 har skogssådd verkstälts på Gumtäckt egendom tillhörande marker, der 29 kilogram tallfrö utsåts på särskilda ställen, samt i djurgården, hvarest 7 kilogram ekollon blifvit utsådda. Skogskulturer.

Såsom hjälpkultur har inom Mejlans andelen utplanterats på olika ställen inalles 5,025 lärkträds och 3,000 tallplantor, hvarförutom i djurgården blifvit utsatta 160 lärkträd och 34 pickta granar samt i Hermanstad 7 lönnar.

Plantskolan. Då några vidlyftigare kulturarbeten icke vidare påkallas, har under året i plantskolan utsåtts endast 1,5 kilogram tallfrö och 1 kilogram hästkastanjer. Deremot hafva omskolningar i mängd blifvit derstädes utförda.

Rödning och gallring. Inom olika delar af skogsområdet hafva rödnings- och rensningsarbeten blifvit verkställda, hvarhos hjälpgallringar ifrågakommit inom Grejus andelen.

Skogseld. Inom sistnämnda område upptäcktes löpeld den 14 Augusti, men genom skyndsam släckning kunde den genast qväfvas, så att på endast 0,01 hektar mossan afbrändes.

Skogsmätning. I och för komplettering af kartorna hafva under sommaren skogsmätningar blifvit utförda inom Forsby hemmans marker.

Kostnader. Kostnaderna för året hafva utgjort:

För skogskulturer	<i>My.</i>	245: 67
„ plantskolan	„	111: 68
„ rödningar och gallringar	„	246: 12
„ kompletterings mätningar	„	170: 82
„ extra bevakning	„	159: 72
	Summa <i>My.</i>	934: 01“

b.) *Ärenden beträffande stadens lösegendom och penningväsen.*

Stadskassans utgifter och inkomster. Alla upplysningar beträffande stadens utgifter och inkomster under år 1898 samt jmförelser emellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet äfvensom uppgift å stadskassans ställning vid årets utgång erhållas från härför uppgjorda längre fram ingående tabellbilagor.

Stadens lösa inventarier. Genom införskaffande från de skilda nämnderna, styrelserna och kontoren af uppgifter om de förändringar i stadens lösegendom, som timat under året, har inventariiboken öfver samma lösegendom kompletterats och meddelas sammandrag af nämnda bok längre fram bland tabellbilagorna.

Inventeringar af stadskassan. Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje qvartal försiggått i föreskrifven ordning, likasom ock vid de extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkamma-

rens år 1878 fattade beslut förrättats af tvenne Kammarens ledamöter, hafva några skäl till anmärkningar icke förekommit.

Det emellan den af Drätselkammaren tillsatta delegationen ¹⁾ för uppställande af villkoren för stadens nya obligationslån och det långifvande bankconsortiet öfverenskomna kontraktet af den 23 December 1897 är af följande lydelse:

Stadens nya
obligationslån.

„Vertrag.

Nachdem die Stadtverordneten in Helsingfors am 5:ten April 1897 beschlossen haben, für Rechnung der Stadt eine Amortisations-Anleihe gegen zinstragende Obligationen im Gesamtbetrage von nominell 7 Millionen Mark Finnische Goldwährung zu emittiren und dieser Beschluss vom Kaiserlichen Senat in Finland am 4:ten August 1897 genehmigt worden ist, hat sich ein Consortium, bestehend aus

der Finlands Bank, Helsingfors,
Föreningsbanken i Finland, Helsingfors,
dem Bankhause Robert Warschauer & Co, Berlin, und
Aktiebolaget Stockholms Handelsbank, Stockholm,

unter Führung des Bankhauses Robert Warschauer & Co, erboten, von vorerwähnter Anleihe einen Betrag von drei Millionen Mark Finnische Goldwährung fest zuübernehmen, welcher zu einem Zinssatz von 3 1/2 % emittirt wird und innerhalb 56 Jahren al pari zu amortisiren ist. Demzufolge ist zwischen der Stadt Helsingfors einerseits und dem erwähnten Consortium andererseits, welches in seinen Verhandlungen mit den Behörden in Finland von der Finlands Bank vertreten wird, nachstehender Vertrag geschlossen worden:

§ 1.

Von den obenerwähnten drei Millionen Mark Finnische Goldwährung werden von

der Finlands Bank	<i>Finf.</i>	500,000:—
Föreningsbanken i Finland	„	500,000:—
dem Bankhause Robert Warschauer & Co	„	1,300,000:—
Aktiebolaget Stockholms Handelsbank	„	700,000:—

unter Ausschluss der Solidarität übernommen zum Course von vierundneunzig und einhalb (94 1/2). Die Stadt Helsingfors verpflichtet sich, nicht vor dem 31 December 1898 den Rest des Anleihe-Betrages zu emittiren und dem Consortium 15,858 Mark Deutsche Reichswährung zur Deckung des deutschen Stempels zur Verfügung zu stellen, welcher Betrag der Stadt Helsingfors zu Lasten fällt.

§ 2.

Die Obligationen und Coupons werden auf den Inhaber ausgestellt und lauten sowohl auf Mark Finnische Goldwährung als auch auf Mark Deutsche Reichswährung und Kronen Schwedische Goldwährung; dieselben sind in Finland in Finnischer, in Berlin und Hamburg in Deutscher und in Stockholm in Schwedischer Münze einzulösen. Die Relation dafür ist 100 Finnische Mark gleich 81 Deutsche Reichsmark und 72 Schwedische Kronen.

¹⁾ Se pg. 59.

Die Stadt Helsingfors verpflichtet sich, dem Consortium die laut § 6 des deutschen Gesetzes vom 22 Juni 1896 sub. 1—4 erforderlichen Unterlagen zu liefern und desgleichen einen den Anforderungen der Zulassungsstellen in Berlin und Hamburg gemäss dem vorstehenden Gesetz entsprechenden Prospect zu unterzeichnen.

§ 3.

Die Abnahme der Obligationen und die Zahlung des Preises für dieselben in Deutscher Reichswährung geschieht seitens des Consortiums am 1sten Februar 1898, welchen Tag die Obligationen auch als Datum tragen. Die Obligationen sind mit Talon und Couponbogen dem Consortium kostenfrei in Berlin zu liefern. Sollte die Liquidation von Seiten des Consortium später als am 1sten Februar 1898 erfolgen, so hat das Consortium der Stadt auf den nicht bezahlten Betrag $3\frac{1}{2}\%$ Zinsen bis zu dem Tage zu vergüten, an welchem die volle Liquidation erfolgt. Bis zur Ausfertigung der Obligationen ist das Bankhaus Robert Warschauer & Co berechtigt, auf Kosten der Stadt Helsingfors Interimsscheine anfertigen zu lassen und zur Ausgabe zu bringen.

§ 4.

Der Zweck der Anleihe ist Beschaffung der Mittel für den Ankauf von Immobilien und für die Deckung der Kosten für verschiedene Neubauten, für Hafen- und Wasserleitungs- Arbeiten etc. etc. Die Anleihe ist sichergestellt sowohl durch die Einkünfte der Stadt Helsingfors als auch durch die gesetzliche Steuerpflicht der Einwohner derselben.

Der Text der Obligationen wird in schwedischer, finnischer und deutscher Sprache abgefasst; auf der Rückseite der Obligationen befindet sich ein Auszug aus den Anleihe-Bedingungen und ein Amortisationsplan in deutscher Sprache.

Die Obligationen der Anleihe werden ausgefertigt in Appoints von 5,000:—, 2,000:—, 1,000:— und 500:— Finnische Mark, nämlich für jede Million:

60 Stück Litt. A a	F:mark 5,000	= R:mark 4,050	= Kronen 3,600
150 " " B "	2,000	" 1,620	" 1,440
200 " " C "	1,000	" 810	" 720
400 " " D "	500	" 405	" 360

Die Stadt Helsingfors übernimmt die Verantwortung für jegliche Steuer, mit welcher die fraglichen Obligationen und Coupons in Finland belegt werden könnten, und werden dieselben also von der Stadthauptcasse ohne jeden Abzug eingelöst.

§ 5.

Die Anleihe ist von Seiten der Inhaber der Obligationen unkündbar, doch hat die Stadt Helsingfors die Berechtigung, nach Verlauf von 10 Jahren oder von dem 1sten Februar 1908 an gerechnet, die Tilgung zu verstärken, oder den alsdann oder an einem späteren Zeitpunkt rückständigen Theil der Anleihe al pari zurückzuzahlen, in beiden Fällen, nachdem eine Bekanntmachung hierüber wenigstens sechs Monate vorher in den in § 9 erwähnten Zeitungen erfolgt ist. Der Rückzahlungstermin hat mit einem der Zinstermine der Anleihe zu sammenzufallen.

§ 6.

Die Amortisation der Anleihe erfolgt im Ubrigen in Gemässheit des beigegebenen Amortisationsplanes im Wege der Verloosung. Die Verloosungen finden alljährlich im Monat Februar in Helsingfors in Gegenwart des öffentlichen Notars statt, und sind die alsdann verloosten Obligationen am 1sten August selbigen Jahres zur Rück-

zahlung fällig, von welchem Tage an jegliche Verzinsung derselben aufhört. Verlooste oder zur Rückzahlung gekündigte Obligationen, welche bei denselben Stellen, wo die Coupons zur Zahlung gelangen, eingelöst werden, müssen mit sämmtlichen dazugehörigen, noch nicht fälligen Coupons versehen sein, widrigenfalls der Nominalbetrag der fehlenden Coupons von dem Capital in Abzug gebracht wird.

§ 7.

Die fälligen Coupons werden eingelöst am 1sten Februar und am 1sten August eines jeden Jahres:

- in Finland bei der Stadthauptcasse i Helsingfors, bei der Finlands Bank und Föreningsbanken i Finland, daselbst, ferner beiden Filialen dieser Banken in der Provinz;
- „ Berlin bei dem Bankhause Robert Warschauer & Co,
- „ Hamburg bei einer von der letzterwähnten Firma zubezeichnenden Stelle;
- „ Stockholm bei Aktiebolaget Stockholms Handelsbank.

Die Aushändigung neuer Couponbogen an die Inhaber der Obligationen geschieht kostenfrei gegen Ablieferung der Talons bei den vorerwähnten Stellen. Behufs Vertheilung unter die Einlösungsstellen zahlt die Stadt Helsingfors 8 Tage vor dem 1sten Februar und dem 1sten August an die Finlands Bank die an den resp. Terminen zur Zahlung fällig werdende Annuität zu dem von der besagten Bank an dem Tage notirten a vista Verkaufscours auf Berlin. Dieser Betrag muss hinreichend bemessen sein, die sei es in Helsingfors sei es in Berlin, Hamburg und Stockholm einzulösenden Coupons und Stücke mit dem auf diesen aufgedruckten Betrage einzulösen. Ausserdem vergütet die Stadt Helsingfors den Instituten, welche die Einlösung der Obligationen und Coupons bewerkstelligen, und die auf der Vorderseite der Coupons namhaft zu machen sind, eine Provision von $\frac{1}{8}\%$ der Einlösungsbeträge, welche Provision gleichzeitig mit den Annuitäten an die Finlands Bank behufs Vertheilung zu entrichten ist. Bezüglich Abrechnung, Versendung und Annullirung der eingelösten Coupons und Obligationen wird die Stadt besondere Bestimmungen erlassen.

§ 8.

Nicht verlooste Obligationen und nicht fällige Coupons unterliegen nicht dem Gesetz über Verjährung einer Forderung. Dagegen hat der Inhaber einer verloosten oder zur Rückzahlung gekündigten Obligation, welche nicht innerhalb 15 Jahren, und eines Coupons, welcher nicht innerhalb 10 Jahren nach dem resp. Fälligkeitstermin zur Zahlung vorgelegt ist, alles Recht auf Vergütung für dieselben verloren. Obligationen, welche abhanden gekommen oder durch ein unglückliches Ereigniss verloren gegangen oder in irgend einer Weise unbrauchbar geworden sind, können durch neue ersetzt werden. Solches ist bei der Stadthauptcasse in Helsingfors entweder direct oder durch Vermittelung der Finlands Bank oder des Bankhauses Robert Warschauer & Co schriftlich zu melden, und sind zugleich möglichst vollständige Beweise betreffs aller Umstände beizulegen, worauf eine von der Helsingforser Stadtbehörde hierüber ausgefertigte Bekanntmachung durch den Antragsteller in den in § 9 bezeichneten Zeitungen veröffentlicht werden muss. Werden innerhalb auszusetzender Frist von zwölf Monaten keine Gegenansprüche angemeldet, oder diese nicht gesetzmässig anerkannt, so können neue Obligationen an Stelle der in den Zeitungen bekanntgemachten ausgefertigt und letztere zur ferneren Kraft und Wirkung annullirt werden. Coupons, welche abhanden gekommen sind, können nicht amortisirt werden, doch können die Behörden in der Stadt Helsingfors, wenn der Verlust von Coupons rechtzeitig und glaubhaft zur Anzeige gelangt, die Auszahlung des Betrages veranlassen, falls innerhalb der Verjährungsfrist die betreffenden Coupons nicht vorgekommen sind.

§ 9.

Die Bekanntmachungen, welche sich auf die Anleihe, deren Verloosung, Kündigung und Rückzahlung beziehen, werden auf Kosten der Stadt Helsingfors veröffentlicht werden:

in Helsingfors in den officiellen Zeitungen Finlands,

in Berlin in drei Zeitungen,

in Hamburg in einer Zeitung und

in Stockholm in einer Zeitung, laut näherer Übereinkunft. Gleichzeitig sind die Obligationen zu nennen, welche noch von den vorhergehenden Verloosungen als nicht zur Einlösung vorgezeigt rückständig sind.

§ 10.

Sollten aussergewöhnliche, unstürzende Ereignisse eintreten, bevor die in § 12 bezeichnete Genehmigung des Kaiserlichen Senats für Finland erfolgt ist, behält das Consortium sich das Recht vor, die Ausführung des Vertrages abzulehnen, in welchem Falle derselbe als annullirt zu betrachten ist.

§ 11.

Die Stadt Helsingfors verpflichtet sich, bei der Emission der restlichen F'mark 4,000,000:— der betreffenden Anleihe oder einiger Theile des Restes ihr Angebot in erster Linie dem Consortium zu machen, welches innerhalb einer Zeit von 8 Tagen eine Offerte einzureichen hat, die von der Stadt zu prüfen und entweder anzunehmen oder abzulehnen ist, jedoch unter der Bedingung von Seiten der Stadt, die Anleihe nicht zu einem Course zu placiren, welcher niedriger ist als der, den das Consortium zu gleicher Zeit geboten hat.

§ 12.

Der Text, der Nennwerth und der Amortisationsplan der Obligationen ist laut der vorhererwähnten Resolution des Kaiserlichen Senates für Finland dem Senat zur Genehmigung zu unterbreiten, bevor die Anleihe emittirt werden darf.

§ 13.

Dieser Vertrag wird in zwei Exemplaren ausgefertigt, von welchen das eine von der Stadt und das andere von dem Consortium in Besitz genommen wird. Der Vertrag ist seitens der Stadt von der laut Beschluss der Stadtverordneten für die Anleihe ausersehenen Delegation und seitens des Consortiums von sämmtlichen Theilnehmern an demselben zu unterzeichnen. Helsingfors den 23 December 1897¹⁾.

Och som delegationen ansåg sig, efter det ofvanstående kontrakt blifvit upprättadt, hafva fullgjort det uppdrag, som å delegationen ankom, öfverlemnade den ¹⁾ åt Drätselkammaren:

a) fastställandet af stipulationer för förfallna kupongers och obligationers försändande och makulering; och

b) ombesörjandet och öfvervakandet af obligationernas tryckning m. m.

¹⁾ Drks prot. den 20 jan. § 39.

Sedan Kejs. Senatens fastställande för den 25 Januari 1898 af obligationstexten erhållits och obligationerna hunnit tryckas, beslöt¹⁾ Kam-maren låta Stadskamrer T. Holmberg afresa till Berlin för att i enlighet med bestämmelsen i kontraktet till Bankirhuset Robert Warschauer & C:o derstädes öfverlemna obligationer till detta nya lån till ett nominelt belopp af sammanlagt 3 miljoner finska mark.

På derom af nyssnämnda bankirhus gjorda begäran godkände²⁾ Drätselkammaren följande af Drätselkontoret uppgjorda:

Föreskrifter beträffande redovisning och försändning af inlösta förfallna obligationer och kuponger, hörande till Helsingfors stads 3¹/₂ % lån af år 1898.

1. Inlösta, förfallna obligationer remitteras af de bankinrättningar, hvilka inlöst desamma, till Finlands bank i Helsingfors innan den 1 December hvarje år.

2. Förfallna, inlösta kuponger försändas likaledes af resp. banker till Finlands bank åtminstone två gånger årligen innan den 1 Juni och 1 December.

3. Obligationer och kuponger, som försändas, böra vara makulerade genom perforering, ordnade i serie och nummerföljd samt åtföljda af förteckning, hvori obligationerna specificeras till serie och nummer samt kupongernas antal anges efter serier.

4. Inlösta obligationer och kuponger försändas per post under enkel rekommendation,

5. Finlands bank ombesörjer försändningarnas remiss till Drätselkontoret i Helsingfors, hvilket efter uppräknande och rättfinnande utkvitterar desamma.

Till följd af de genom ofvan beskrifna lån inlutna medel erfordras des icke under året något särskildt kassakreditivlån för staden. Kassakreditiv.

Vid den 1 November anställd utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolutioner af den 17 Maj 1876, den 4 Augusti 1882 och den 26 Mars 1892 upptagna vattenlednings-, nybyggnads- och reglerings- samt 4¹/₂ proc. obligationslån, utföllo följande numror till inlösen²⁾ Utlottning af obligationer.

¹⁾ Drks prot. den 17 febr. § 27. — ²⁾ D:o d:o den 22 sept. § 23. — ³⁾ D:o d:o den 3 nov, § 22.

Vattenledningslånet af 1876.

Serien Litt.	A. å	1,000	mark	N:ris	108, 264, 338, 375, 396, 420 och 453.
„	„	B. å	500	„	90, 277, 282, 424, 491, 592, 615, 653, 737, 850, 942, 966, 988, 1,010, 1,043, 1,055, 1,107, 1,183, 1,242, 1,252, 1,298, 1,333 och 1,455.
„	„	C. å	200	„	64, 73, 167, 206, 251, 290, 305, 451, 599, 620, 664, 681, 791, 841, 942, 990, 1,052 1,131 och 1,146.

Nybyggnads- och regleringslånet af år 1882.

Serien Litt.	A. å	3,000	mark	N:ris	128, 129, 139 och 150.
„	„	B. å	1,000	„	24, 64, 87, 98, 113, 137, 177, 212, 223, 246, 285, 293, 353, 365, 378, 444, 606, 614, 629 och 698.
„	„	C. å	500	„	4, 11, 29, 101, 138, 152, 192, 264, 268, 273, 274, 369, 389, 415, 447, 502, 518, 604, 629, 630, 660, 689, 748, och 761.

Obligationslånet af år 1892.

Serien Litt.	A. å	5,000	mark	N:ris	283 och 317.
„	„	B. å	1,000	„	366, 426, 684, 920, 1,140 och 1,335.
„	„	C. å	500	„	44, 615, 744, 884, 1,003, 1,025, 1,271, 1,965 och 2,000.

Inlösen af obli-
gationer hörän-
de till stadens
äldre obliga-
tionslån.

I samråd med Borgmästar Öhman ¹⁾ beslöt ²⁾ Drätselkammaren att endast obligationer af 1876 års lån tillsvidare skulle blifva föremål för inlösen, samt att bemyndiga Drätselkontoret att utan särskild hemställan till Kammaren vid anbud inlösa desamma till en kurs af högst 109 för mindre belopp och högst 110 för belopp utöfver 50,000 mark.

Vid redogörelse af stadens inkomstgifvande rättigheter intages här följande af Trafikkamreraren afgifna berättelse om Trafikkontorets verksamhet samt uppbörden af trafik- m. fl. afgifter:

¹⁾ Se pg. 60. — ²⁾ Drks prot. den 31 mars § 17 och den 5 maj § 3.

„Stora voro de förväntningar man hade ställt på Trafikkontorets debitering för 1898; verkligheten skulle vida öfverträffa det man beräknat.

Tolags och trafik m. fl. afgifter.

I inkomstförslaget för 1898 hade *tolagen* kalkylerats till 190,000 mark. Debiteringen slutade sig på Fmk 220,703: 48.

Trafikafgiften hade beräknats till 460,000 mark. Den gaf Fmk 503,914: 84.

Mätningafgiften, som kalkylerats till 1,500 mark, inbragte Fmk 1,964: 95.

Magasinshyrorna, beräknade till 4,000 mark, tillförde en inkomst af Fmk 7,285: 63. Däraf belöpte sig på Transitomagasinshyran Fmk 914: 66 samt på Platshyran för öfverliggedagar Fmk 6,370: 97.

Debiteringens hela belopp steg för 1898 till Fmk 733,868: 90 mot Fmk 643,799: 45 år 1897.

I förenämnda debiteringsposter är Warrantexpeditionens debitering inberäknad med Fmk 34,694: 72, men icke den tolag, som inflyter från uppstäderna och uppbäras samt redovisas direkte af Drätselkontoret.

Debiteringens gång under de olika månaderna framgår ur efterföljande tablå. Uppdebitering och uppbörd.

Tablå öfver Trafikkontorets debitering och uppbörd för 1898.

	Tolag		Trafikafgift		Mätningafgift		Magasinshyra		Summa		Influtna under 1898	
	Fmk.	γt.	Fmk.	γt.	Fmk.	γt.	Fmk.	γt.	Fmk.	γt.	Fmk.	γt.
Januari	13,870	95	10,296	23	—	—	76	29	24,243	47	24,243	16
Februari	9,578	88	6,207	96	—	—	16	15	15,802	99	15,802	99
Mars	12,703	53	9,796	20	—	—	5	11	22,504	84	22,502	84
April	13,639	52	10,572	07	—	—	20	96	24,232	55	24,231	97
Maj	20,847	76	52,140	52	—	—	399	94	73,388	22	72,997	65
Juni	19,648	98	45,759	67	—	—	1,353	20	66,761	85	66,746	85
Juli	17,177	43	36,682	41	449	87	720	94	55,030	65	55,019	43
Augusti	22,381	84	58,800	59	545	48	640	04	82,367	95	82,359	82
September . .	24,963	23	56,989	86	811	96	172	49	82,937	54	82,910	47
Oktober	22,631	37	63,569	16	—	—	2,248	30	88,448	83	87,551	62
November . . .	22,294	61	89,365	49	157	64	1,128	87	112,946	61	110,056	82
December . . .	20,965	38	63,734	68	—	—	503	34	85,203	40	78,959	72
Summa	220,703	48	503,914	84	1,964	95	7,285	63	733,868	90	723,383	34

Rester. Af de under 1898 uppdibiterade afgifterna hade under löpande år influtit Fmk 723,383: 34, Hufvudparten af de vid årets utgång utestående beloppen falla på de sista månaderna. Sedan restlängderna numera ingått, återstå influtna Fmk 866: 48, bestickande sig till stor del i tvist underkastade debiteringar, om hvilka rättegång förestår.

Utom nyss upptagna uppbördssumma för 1898 har under året in-drifvits rester från tidigare år till belopp af Fmk 8,119: 97. I följd häraf utestodo vid 1898 års utgång rester endast från 1894, Fmk 88: 75, samt från 1897, Fmk 193: 71.“

Polag för varor till uppstad. Den tolag, som inflyter från uppstäderna, uppbäres direkt af Drät-selkontoret, och framgår storleken af densamma ur efterföljande tabell-bilagor.

Hamnkontorets uppbörd. Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdibiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram ingående tabellbilagorna. Här må angående Hamnkontoret anföras endast följande:

Hamnkaptenen och Hamnkontorsbokhållaren tillkommande uppbördsprocent. Af årets uppbörd, utgörande brutto 275,496 mark 34 penni och med 40 å 60 % afdrag, beviljade staden reguliert trafikerande ångbåtar, 212,356 mark 64 penni, har tillkommit uppbördsprocent: Hamnkaptenen efter 4 % å 200,000 mark och 2 % å 12,356 mark 46 penni — 8,247 mark 13 penni och Hamnkontorsbokhållaren efter 0,5 % — 1,061 mark 78 penni.

Parmmätare, packare och vräkare. I enlighet med bestämmelserna i gällande trafiktaxa för staden, som föreskrifver att vid Hamnkontoret skall antagas ett bestämdt antal ed-svurna parmmätare, hvilka för verkställd mätning sjelfva ega uppbära dem tillkommande arvoden, hafva under året varit anställda en älderman och femton parmmätare, samt hafva deras verksamhet och inkomster utfallit sålunda, att för uppmätta 51,776 famnar ved å 30 pennis medelpris upp-burits 15,532 mark 80 penni, hvilket fördeladt på sexton man gör 970 mark 80 penni för hvar och en. För packning och vräkning hafva två personer funnits vid Hamnkontoret anställda; och hafva under året 302 tunnor tjära blifvit vräkta, hvilket å 15 penni per tunna gör 45 mark 30 penni eller 22 mark 65 penni för hvardera vräkaren.

Laurells stipendiifond. Den å Axel Fredrik Laurells stipendiifond till 114 mark uppgående disponibla räntan fördelades ¹⁾ för året mellan Läroverket för gossar och flickor samt Nya svenska läroverket.

Skatt af tjenare af finsk nationalitet, anställda hos ryska militärpersoner. Af förekommen anledning föreslog ²⁾ Drättselkammaren hos Guver-nören i länet att hädanefter den anordning skulle vidtagas, att alla för

¹⁾ Drks prot. den 28 april § 45. — ²⁾ D:o d:o den 17 febr. § 19.

mantalsskrifningen erforderliga uppgifter rörande finska medborgare i tjänst hos ryske militärpersoner i staden äfvensom i rysk militärtjänst varande finske undersåter skulle, för undvikande af dubbel debitering af deras kronoutskylder och personella fattigafgift, genom kommandantens å orten försorg upptagas i förteckningar, hvilka innan mantalsskrifningens början den 15 Mars blefve af honom insända till Guvernören, som sedermera läte desamma tillställas mantalsskrifningsförrättningsmannen; och anhöll Drätselkammaren tillika, för den händelse förslaget skulle till efterrättelse föreskrifvas, att vederbörande mantalsskrifvare erhöle deraf betingade förhållningsordres.

c. Särskilda andra af Drätselkammaren handhafda ärenden.

Förteckningen af stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införande i stadens fastighetsbok af samtliga under året deri skedda förändringar. Komplettering af fastighetsböken.

Stadens säkerhetshandlingur granskades tvenne gånger under årets förlopp och vidtogos nödiga åtgärder i förekommande fall till bevarande af stadens rätt. Granskning af säkerhets handlingar.

Förutom i de fall, då Kammaren på vederbörande myndigheters anfordran afgaf endast förklaring, blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg vid domstol bevakad i ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose. Bevakande af stadens rätt i rättegångar, konkurser och taxeringsärenden m. m.

Uti sammanlagdt 61 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillernade husbyggnader och ändringar uti redan befintliga sådana å stadens arrendemarken, nämligen för 12 byggnadsföretag å Berghäll, 1 i Brunnsparken, 3 i Djurgården, 1 å Fogelvik, 1 å Grejus, 2 vid Hafshamnen, 2 å Hanaholmen, 11 å Humleberg, 7 å Hörneberg, 1 å Högholmen och Fölisön, 1 å Janssonska odlingarna, 1 å Kammio, 1 å Kottby, 3 å Mejlans, 1 å Nygård, 1 å Skeppsdockan, 1 å Skifferholmen, 1 å Sörnäs, 1 å Taipale, 1 å Tölö sockerbruk, 2 å Wallgård och 6 å området Ås. Godkända byggnadsritningar.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 50 borgesförbindelser för ingångna arrendeafstal, 3 för leveranser och entreprenadkontrakt och 1 för köpeskillings för försåld tomt erläggande. Godkända borgesförbindelser.

Utverkade och förnyade inteckningar.

Uti in summa 52 fall utverkade sig Drätselkammaren inteckning i tomter och byggnader, nämligen uti 33 fall för ingångna arrendeaftal och 19 fall för skuldsedlar å köpeskillingen för försålda tomter.

Drätselkammarens medlemmar.

Drätselkammaren bestod under året af Statsrådet G. M. von Christierson (ordf.), Hofrådet C. Nummelin (viceordf.), Bandirektörsassistenten Th. Frosterus, Grefve C. Mannerheim, Gårdsegaren K. R. Åström och Protokollssekreteraren A. Aminoff. Suppleanter voro Sekreteraren i Skol-öfverstyrelsen O. Svibergson, Arkitekten V. Aspelin och Vicehäradshöfdingen J. Uggla.

Drätselkammarens sammanträden, antal ärenden m. m.

Drätselkammaren hade under året 56 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 4 extra. Dervid handlades 1,338 diariiförda ärenden, af hvilka 174 voro beroende från föregående åren samt 1,164 nya. Af dessa blefvo 1,163 befordrade till slut samt 175 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 2,846. Paragrafantalet i Kammarrens protokoll uppgick till 1,850 samt brefnummern till 291. Kontrakt affattades inalles 48, af hvilka 42 gälde legoaftal angående staden tillhöriga jordlägenheter, 2 byggnadsentreprenad, 2 materialleveranser, 1 inköp af villabyggnader och 1 tillägg till äldre koncessionskontrakt.